CONCEPT-VERSLAG FORUM STAD EN SAMENLEVING BEGROTINGSCYCLUS
d.d. 3 november 2026

Aanwezig **Voorzitter:** De heer R. Nunnikhoven **Raadsleden:** De heer J.J.D. Bruin De heer D.F.A. van Dam Mevrouw E. van der Ende Mevrouw R.F. Fischer De heer S. Fischer Mevrouw N. Kames De heer M. Keijzer Mevrouw A. Koegler-Böhm De heer G.A. Kruger Mevrouw S.C. Loeff De heer J. Loof Mevrouw S. van Maarseveen De heer G.J.H. van Malsen De heer Y.R.B. van der Meij	**Vervolg aanwezige raadsleden:** Mevrouw B.M.B.T. Niesen De heer Z. Osmani De heer N. Ouarraki De heer J. van Overmeere Mevrouw A. Prenger Mevrouw H. van Schie De heer P. Spruijt De heer T.J.B. Steijn De heer F. Stuij De heer H. Verbrugh Mevrouw A.H. van de Waart De heer E. Wigchert Mevrouw E. Woudstra
Aanwezige portefeuillehouders: Burgemeester H. Sahin Wethouder L. Bentvelzen Wethouder W. van Damme Wethouder J. Finke Wethouder R. Peters Wethouder M. Weterings	**Griffie:** Mevrouw M.M.A. Tittse Mevrouw R. Jankipersadsing (verslag)

1. Opening

De voorzitter: Goedenavond mensen thuis, welkom bij het Forum Stad en Samenleving van 3 november 2026. Voor de kijkers thuis wellicht goed om te vertellen dat dit het begrotingsdebat is. Een begrotingsdebat, ik heb een beetje ruis achter mij, waar de gemeenteraad gaat bespreken over de financiën van het komend jaar. Volgende week is de raadsvergadering daarover.

2. Algemeen spreekrecht

De voorzitter: Agendapunt 2 is algemeen spreekrecht inwoners. Die zijn er helaas niet.

3. Vaststelling agenda

De voorzitter: Agendapunt 3, vaststellen van de agenda. Dan vraag ik het Forum, ik denk dat die wel akkoord is, want dit is ook al in het presidium zo besloten.

4. Mededelingen college

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 4, dat zijn de mededelingen van het college. Mevrouw Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dank. Ik dacht, het is handig om toch iets mee te geven vanavond over de vragen die gesteld zijn over Villa Expertcare. We hebben volgens mij via de griffie laten weten dat de rest van de vragen schriftelijk beantwoord worden, omdat het ook vanavond een halfjaarsrapportage betreft, et cetera. Maar om een stand van zaken te geven, we hebben in maart 2026, het is alweer even geleden, maar met het ministerie van VWS afgesproken dat wij goed geïnformeerd worden als het gaat om Villa Expertcare. Tot op heden hebben wij zelf als gemeente nog geen nieuw bericht ontvangen en we hebben natuurlijk wel berichtgeving gelezen. We zullen opnieuw contact zoeken, zodat we voor 17 november aanstaande een actuele stand van zaken hebben. Maar ik wil daarbij wel met klem aangeven dat we als gemeente geen rol hebben in zoverre, omdat Villa Expertcare niet regionaal gecontracteerd is. Dat doen we altijd op individueel maatwerk. De geboden zorg valt grotendeels onder de Zorgverzekeringswet, onder de Wet langdurige zorg. Het is een zelfstandige zorgaanbieder die helaas besloten heeft te stoppen. We denken ook niet mee in het noodscenario, omdat wij geen partner zijn. Maar wel hebben we, ik samen met de burgemeester, na het overleg die we toen hebben gehad met het ministerie, de zorgverzekeraar en meerdere mensen die daarbij aan tafel zaten, afgesproken dat we ons als gemeente maximaal zullen inzetten en ons in te spannen om de ouders en gezinnen zo goed mogelijk te ondersteunen in de nieuwe zoektocht naar een andere en nieuwe geschikte plek voor hun zoon of dochter. Huisvesting is overigens niet het probleem, maar het gaat om de gecontracteerde zorgaanbieder via de zorgverzekeraar. De zorgkantoren en verzekeraars waren in maart bezig om te onderzoeken of er een zorgaanbieder is die de zorg over wil nemen. Ook daar hebben we nog geen bericht van gekregen van VWS of dat is gelukt. Ik hoop dat ik voor 17 november wat meer antwoorden heb dan vragen die ik zelf ook heb. Ik vind het verschrikkelijk voor de ouders die hier nu mee geconfronteerd worden voor de zoveelste keer, maar die hadden natuurlijk hoop op een andere uitslag nu. Voorzitter, tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Bentvelzen. Dan zie ik een verduidelijkende vraag van mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Dank. De vragen kwamen onder andere van ons, omdat we ons daar zorgen over maken en het nu een acute situatie is voor de gehandicapte kinderen uit onze regio. Het is heel goed om te horen wat de inzet van het college is geweest kort via deze mededeling. We hadden nog niet meegekregen dat ze schriftelijk werden beantwoord. Daar wilde ik in elk geval dank voor zeggen, dat is fijn om te weten. Is er een mogelijkheid dat dat ook voor de begroting zo is? Omdat we anders overwegen bij de begroting actie te ondernemen.

De voorzitter: Ik zie een knik, maar dat mag mevrouw Bentvelzen zelf beamen of niet.

Mevrouw Bentvelzen: Jazeker. Daar waar ikzelf of als gemeente zijnde antwoord kan geven, zullen we dat zeker proberen voorafgaand aan de begrotingsraad. Tenminste, daar wil ik me wel voor inzetten. Die

toezegging wil ik wel doen. Maar nogmaals, met klem aangeven dat we met elkaar niet moeten vergeten dat, en dat bedoel ik niet cru of vervelend, maar het is een landelijk iets waar we als gemeente niet de regie in hebben of ook niet op aangesproken kunnen worden eigenlijk. Wat we doen is echt ons uiterste best om gezinnen in ieder geval niet in de steek te laten, mee te denken waar we kunnen. Maar uiteindelijk is het wel aan het ministerie om dit op te lossen. Wij als stadsbestuur vinden het ook echt vreselijk dat er zo weinig plekken zijn voor kindjes die deze zorg nodig hebben. Dat geldt niet alleen voor Villa Expertcare, maar in de algemene zin. Want als je kijkt naar de regio is er gewoon bijna niets voor deze mensen en dat is gewoon verschrikkelijk.

De voorzitter: Dank u wel.

5. Raadsvoorstel RV 26 030 - Tweede halfjaarrapportage 2026

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 5 en dat is het eerste raadsvoorstel. Dat is het tweede halfjaarsrapportage 2026. Zoals elke Forumvergadering in deze setting doe ik vanavond eerst degene die vragen hebben ingestuurd het woord geven en daarna de volgorde van grootte hoe de verkiezing dat bepaald heeft. Weet iedereen wanneer hij of zij aan het woord is. Op dit agendapunt heeft D66 vragen ingestuurd. Wie mag ik namens D66 het woord geven? Mevrouw Van de Waart, u heeft het woord.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Wij doen samen het woord, samen de fractievoorzitter en de woordvoerder financiën. Maar ik zal beginnen. Allereerst met een woord van dank. D66 heeft veel moeite gedaan om alle vragen vooraf in te sturen en die zijn ook zelfs tot last minute beantwoord. Daarvoor wil ik het college, maar zeker ook de ambtenaren bedanken. En bij deze ook alvast, want ze zijn druk bezig met alle vragen voor de begrotingbehandeling, dank daarvoor. Dat betekent dat op basis van de antwoorden die we hebben gekregen eigenlijk nog zes punten resteren naar aanleiding van de antwoorden. Ik zal daar twee voor mijn rekening nemen en wat meer specifieke vragen komen van onze woordvoerder financiën. Dank aan het college voor de tweede halfjaarrapportage. Wij willen toch onze algemene zorgen uiten over het tekort wat is ontstaan gedurende dit jaar. Een tekort van 4,5 miljoen op jeugd. Het is een onderwerp wat veel besproken is, ook vorig jaar. Maatregelen hebben niet geholpen. Er was een buffer gereserveerd van 2 miljoen. Ik heb ook in de vragen eigenlijk een reflectie van de wethouder daarop gevraagd en ik kreeg een vrij technisch antwoord terug. Ik zou toch willen vragen aan de wethouder financiën om een reflectie te geven, ook omdat we natuurlijk volgend jaar met eenzelfde soort vraagstuk zitten. We hebben afgelopen jaar een buffer van 2 miljoen begroot, we hebben verbeteringen gedaan om kosten te besparen. Het eerste half jaar was er ongeveer nog een plus van een half miljoen. Toen zag de wethouder het nog redelijk positief in. Ik ben gewoon heel benieuwd naar zijn reflectie nu en vooral ook welke lessen we dan ook mee moeten nemen? Zodat we die goed kunnen bespreken tijdens de begroting van de volgende keer. Dat is vraag één. Het tweede is dat wij zien dat, daar hebben we natuurlijk uitgebreid al over gesproken tijdens het kadernotadebat, er een bezuiniging op bestaanszekerheid staat ingeboekt. Die zien we ook in 2026 terug. Daar hebben we ook vragen over gesteld. Eerst goed om te horen dat daar gewerkt is met een subsidie van ZonMw en een pilot. Dat is heel goed om te weten. Maar wat we niet kunnen terugzien is of ons dat voldoende leert om ook daadwerkelijk straks de bezuiniging die erin staat ook reëel is om dat te behalen. Als je een dergelijke grote bezuiniging doet, moet je dat meestal ook goed onderbouwen voor de provincie. De vraag is aan de wethouder, en ik denk in dit geval de wethouder die over bestaanszekerheid gaat, hebben we dat goed genoeg onderbouwd met de pilot die we met subsidie hebben geleerd? Want ook daarover gaan we in de begroting straks spreken. Het is een flinke bezuiniging. Wij hebben al een keer een lans gebroken voor een ingroeipad. U geeft aan daar niks voor te voelen. Maar dan moeten we natuurlijk wel zeker weten, is dit reëel, hebben we daar goede ervaringen

mee, is dat goed onderbouwd? Dat waren mijn twee algemene zorgen over het tekort wat toch wel flink is opgelopen in 2026. Dan geef ik het woord door aan mijn collega Woudstra. Dank u wel, voorzitter.

Mevrouw Woudstra: Dank u wel. Net nog heel even met de wethouder overlegd, maar zei, vraag het toch maar. Bij deze, financiën algemeen. Begrijp ik het goed dat de accountant heeft aangegeven dat we mogelijk nog een risicovoorziening van 1,5 miljoen moeten verwerken, nu dit mogelijk niet via een egalisatiereserve kan? Betekent dit dat het resultaat van 2026 nog 1,5 miljoen negatiever uit kan vallen als we straks de jaarrekening krijgen? Graag de reactie daarop. De vragen van Villa Expertcare zijn net bij de mededelingen behandeld, die sla ik over. De financiën voor energie. U heeft aangegeven op onze vragen over energiearmoede dat niet alleen 400 huishoudens zijn benaderd, maar dat eerder sprake was van 1800 huishoudens bij berekening en 1200 huishoudens met een bijstandsuitkering. Dan is onze vraag, als we er 400 hebben benaderd, wat gaat het college dan doen met die andere 800, 1200 huishoudens en gebeurt dat ook nog dit jaar? Welke actie gaat er volgen voor diegene die in de schulden mogelijk komen? Want we zouden die schulden graag preventief aanpakken en niet wachten tot het gebeurt. Dan zien we toch een probleem als we maar 400 van de mogelijk 1800 mensen in beeld of benaderd hebben. Dan over de dienstverlening in inhuur, daar hebben we een vraag over gesteld. U gaf bij de antwoorden aan dat u niet precies weet welke vacatures vrijkomen en er moeilijk op kan voorsorteren. Begrijpen wij het dan goed dat er nu geen strategisch personeelsplan is? Dat we weten wie weggaat en waar de spanningen op zitten en dat er zicht is op de markt en de tekorten in de markt. Gebruikt u dan de mogelijkheden die het A&O fonds biedt om over expertise op het gebied van personeel en personeelsplanning te beschikken en op het stuk van marktontwikkeling of moet dat nog gebeuren? Op de eindvraag hadden we geen antwoord gekregen. Dat was de Roemernorm voor inhuur, gaat de gemeente zich daar nu aan houden en nog op inzetten of laten we die vallen? Aangezien dat niet is beantwoord. Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel, fractie van D66. Wie kan ik namens PRO het woord geven? Mijnheer Van Malsen, aan u het woord.

De heer Van Malsen: Dank, voorzitter. Eventjes aftikken. Dank, voorzitter. Ten eerste ook namens de fractie van PRO Rijswijk hartelijk dank aan alle ambtenaren die gisteren een uitstekende tafeltjesavond weer hebben georganiseerd. Er zijn nog enkele vragen na afloop van deze avond overgebleven en die zouden we graag vanavond beantwoord willen zien en ook een aantal vervolgvragen. Ik ga de halfjaarsrapportage even een beetje pagina voor pagina af, u kunt allemaal meelezen. Ook voor de kijkers thuis is dat handig. Te beginnen met pagina 9 over het straatwerk. Er wordt een flink bedrag voor ingeboekt. De vraag is, welke straten verzakken precies? Door de droogte gaat dit natuurlijk vaker voorkomen. Kunnen we een inschatting maken van de locaties en de kosten in de komende jaren? Dan pagina 10 over, zo dat is een woord, revitalisering van Oud-Rijswijk. Is dit het enige wat er gedaan wordt aan revitalisering? Zeg dat maar eens zes keer achter elkaar. Pagina 10, de daklozenopvang. Er zijn hoge kosten verbonden aan het onderbrengen van dakloze mensen in hotels. Dat is natuurlijk niet ideaal voor de mensen om wie het gaat, maar ook niet voor de gemeente. Zouden we een meer structurele oplossing kunnen opzetten met de andere samenwerkende gemeenten? En worden hier bijvoorbeeld al gesprekken over gevoerd met de gemeente Den Haag als centrumgemeente? Pagina 11 over het Doorstroompunt. Er wordt gezegd dat de hogere lasten volledig worden gedekt door de SPUK, dat is per saldo budgetneutraal. Betreft dit uitsluitend de financiële verwerking van de nieuwe wettelijke en regionale afspraken of leidt dit ook tot een uitbreiding van de ondersteuning aan jongeren? Dan op diezelfde pagina over jeugdhulparrangementen. Er wordt 85 duizend euro vanuit het onderwijsprogramma overgeheveld naar het programma sociaal domein. Volgens de rapportage is dit budgetneutraal. Kan het college toelichten waarom deze overheveling nodig is en waar het budget binnen het sociaal domein precies

wordt ondergebracht? Is dit uitsluitend een administratieve verschuiving tussen programma's of verandert er ook iets in de uitvoering of financiering van onderwijs, jeugdhulparrangementen? Dan de verduurzaming van De Schilp. De stelpost van 250 duizend euro die in dit jaar was geraamd, wordt doorgeschoven naar een bestemmingsreserve. Kan het college aangeven wanneer zij meer duidelijkheid verwacht over de daadwerkelijke hoogte van de frictiekosten, de verwachte sluitingsduur van De Schilp? En hoe wordt voorkomen dat tijdens die tijdelijke sluiting er meer onverwachte financiële tegenvallers of langdurige uitval van sportvoorzieningen voor sporters en sportaanbieders op gaan treden? Dan nog even kort over Sportpark Prinses Irene. Kan het college aangeven wanneer de raad een raming ontvangt van de aanvullende kosten om het pand gebruiksklaar te maken, inclusief de wijze waarop deze kosten worden gedekt? Pagina 13, onderhoud beplantingen. We vinden het heel goed dat er werk gemaakt wordt in het behoud van ons groen. Jammer dat het nodig was uiteraard. We weten zeker dat deze situaties in de toekomst vaker voor gaan komen. Hoe staat het met het onderzoek naar de Urban Waterbuffer? Welke locaties zijn nu nog in beeld? Dan op pagina 15 staat een budgetneutrale mutatie van taakveld 6.1 naar taakveld 7.1. Mijn suggestie zou zijn om in de toekomst ook de namen van die taakvelden toe te voegen altijd, dat leest wat makkelijker. Maar dat even terzijde. Waar kwam deze onderbesteding precies vandaan? Wat is er niet gedaan? En naast deze overheveling wordt er ook nog 450 duizend euro juist weer van 8.1 naar 6.1 overgeheveld waar nu juist die onderbesteding al was. Wordt hier, voorzitter, niet gewoon een tekort op het sociaal domein gedicht met de huuropbrengsten uit de grond onder het azc? Vervolgvraag, waarom is die mutatie alleen gedaan voor het jaar 2026, terwijl de grondopbrengsten in de begroting ook geraamd waren voor de jaren daarna? Pagina 17, wat wordt er precies bedoeld bij de hogere uitgaven in de BUIG met de inhaalslag van de taakstelling? Zou het aantal uitkeringsgerechtigden niet moeten dalen als je een taakstelling inhaalt in plaats van stijgen? Dan nog een vraag over de Energiefixers. Het is natuurlijk supergoed dat ze er zijn nog steeds, maar tegen tochtige schimmelwoningen van matige kwaliteit is niet op te tochtstrippen. De vraag is, waar zijn eventuele gelden voor meer ingrijpende maatregelen, zoals woningisolatie? Gerelateerd hieraan, hoe goed is het contact tussen bijvoorbeeld de Energiefixers en de Pandbrigade? Heeft het college voldoende beeld waar de woningen staan die als eerste geïsoleerd zouden moeten worden? Voorzitter, iets wat we missen in de halfjaarsrapportage zijn ontwikkelingen rondom cultuurparticipatie, musea of cultureel erfgoed. Terwijl we wel aanzienlijke uitdagingen hebben op het gebied van mentale gezondheid, jeugdhulp en sociale samenhang. Ziet het college een rol voor kunst en cultuur als preventief instrument voor welzijn en gezondheid en hoe wordt dat betrokken bij toekomstig beleid? Is een bredere vraag. Het Meldpunt Bezorgd op pagina 20. Kan het college nader toelichten hoe de structurele behoefte van 200 duizend euro is opgebouwd? Aangezien blijkbaar slechts 50 duizend euro direct wordt toegeschreven aan de toename van het aantal meldingen. En hoe wordt vanaf 2027 voorzien in structurele dekking voor deze wettelijke en maatschappelijke taak? Dan pagina 22, jeugdhulp. De gemeente verwacht een tekort van 5,6 miljoen op de jeugdhulp. Tegelijkertijd geeft het college aan dat het uitvoeringsprogramma kostenbeheersing nog niet het gewenste resultaat heeft opgeleverd. Het college schrijft dat grotere keuzes en acties nodig zijn. Voor PRO Rijswijk is daarbij de vraag of we voldoende scherp hebben welke hulpvragen we daadwerkelijk met jeugdhulp moeten oplossen en welke vragen we juist collectief, preventief en dichter bij de leefwereld van kinderen en gezinnen kunnen beantwoorden? Ziet het college deze kostenontwikkeling ook als aanleiding om de beweging van individuele naar collectieve ondersteuning te versnellen? En kan het college concreet maken in hoeverre de stijgende kosten worden veroorzaakt door een groeiende ondersteuningsbehoefte, zwaardere zorg of het onvoldoende functioneren van de preventieve en lokale ondersteuning? Dan nog even wat verder over de jeugdhulp. In 2027 wil het college de kosten met 10 procent laten dalen. Kan het college inzichtelijk maken welke concrete maatregelen daarvoor worden genomen en hoe deze zich verhouden tot het versterken van sociale en pedagogische basis en stevige lokale teams? Wat ook ambities zijn van dit college. Hoe voorkomen we dat we specialistische jeugdhulp afbouwen voordat er voldoende alternatieven beschikbaar zijn in de wijk, op school en in de directe

leefomgeving van gezinnen? Hoe gaat het college meten of deze beweging daadwerkelijk leidt tot betere ondersteuning voor kinderen en gezinnen in plaats tot alleen maar zorg mijden en minder zorg gebruiken? Dan op pagina 24 over de geplande muurschildering in Oud-Rijswijk, die wordt uitgesteld. Kan het college toelichten waarom deze wordt uitgesteld? In de totstandkoming van deze muurschildering worden inwoners, ouderen, jongeren of zorginstellingen ook betrokken, zodat deze ook bij kunnen dragen aan gemeenschapsvorming? Voorzitter, wij hadden ook nog wat vragen over Villa Expertcare op dit punt, maar ik wil de wethouder bedanken voor haar mededeling en de belofte om de antwoorden nog voor de begroting op te sturen. Ik denk wel dat er meer mogelijk is dan de wethouder liet doorschemeren in haar mededeling. Maar goed, over de volgende stappen gaan wij ons de komende dagen beraden, voorzitter. Dank, dat was het in eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Malsen. Dan gaan we naar mevrouw Koegler Böhm van Rijswijks Belang.

Mevrouw Koegler Böhm: Dank u wel, voorzitter. Ook wij zijn gisteravond bij de tafeltjesavond geweest. Nog bedankt voor alle antwoorden en de inzet van de ambtenaren. Bij ons blijven er maar drie vragen over. Eén gaat over de toeristenbelasting in relatie tot de hotelopvang van dak- en thuislozen. Rijswijks Belang begrijpt dat we hierin regionaal samenwerken en dat we de toeristenbelasting die we hiervoor ontvangen terugstorten aan Den Haag. Tegelijkertijd kost deze constructie ons 1,5 ton per jaar. Wij vroegen ons af hoe het college hier op de langere termijn naar kijkt en of we ook zicht hebben op de gevolgen voor de hotels in Rijswijk en de beschikbaarheid van hotelkamers voor reguliere gasten? We zijn vorige week wezen kijken en ik moet zeggen, of je nu toerist bent of zakelijk daar wil verblijven, het is geen pretje als je daar binnenkomt in het hotel. We zijn benieuwd naar de visie van het college daarin. En dan de groenvoorziening bij aanhoudende droogte. Er is 120 duizend euro extra uitgegeven aan het water geven van onze groenvoorziening vanwege de aanhoudende droogte. Dat is begrijpelijk, want we willen natuurlijk voorkomen dat bestaande nieuwe beplanting verloren gaat en we daardoor opnieuw moeten investeren in groen. Maar we vroegen ons af of het college ook kijkt naar oplossingen voor de langere termijn hierin? Denk aan droogbestendige beplanting en slimmer watergebruik. Is het college bereid om op basis van deze ervaring te bekijken of het beheerplan en de keuze van beplanting moeten worden aangepast? Dan de laatste vraag, die gaat over de dekking van de preventieve voorzieningen vanuit geld dat overblijft bij De Binnenbaan. Voor de preventieve jeugdhulp is er een tekort van 225 duizend euro. Dat wordt nu eenmalig gedekt met geld dat overblijft bij De Binnenbaan. Ik begrijp dat we goede preventieve jeugdhulp willen blijven bieden. We hebben ook met elkaar afgesproken dat we het tekort zo veel mogelijk binnen het domein dekken. Maar tegelijkertijd halen we onze doelen voor participatiebanen niet. Wij vroegen ons af, waarom is het geld overgebleven? Kan het college uitleggen waar die onderbesteding vandaan komt en wat dit betekent voor het behalen van onze doelstellingen voor de participatiebanen? Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler Böhm. Mevrouw Prenger, Beter voor Rijswijk.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. Ik zou bijna iedereen willen aanraden om voortaan naar de tafeltjesavond te komen, want ik hoor zoveel vragen. Maar alle vragen van Beter voor Rijswijk zijn gisteren door alle ambtenaren keurig beantwoord. We hebben geen vragen meer. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Prenger. Dan gaan we naar mijnheer Van Dam, Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam: Dank, voorzitter. Voor ons ook geen hele technische vragen vanavond. Die hebben we gelukkig ook allemaal beantwoord of worden nog beantwoord schriftelijk. Ik wilde het eigenlijk houden bij

twee punten. Voor ons ligt namelijk de halfjaarsrapportage van 2026. Waar we vorig jaar nog met een royale plus van 15 miljoen de jaarcijfers afsloten, kijken we nu toch tegen een iets negatiever beeld aan. Aanleiding daarvan lijkt de jeugdzorg te zijn wederom met 4,4 miljoen in de min. Als we die afgelopen 10 jaar overzien, dan valt ons op hoe wisselvallig onze koers eigenlijk is als gemeente. Het wisselt zichzelf een beetje af, af en toe. Hebben we een gelukkig jaar, dan vallen de vastgoedverkopen mee of krijgen we meevallers uit de septembercirculaire. Maar heb je een wat ongelukkiger jaar, dan krijgen we een tegenvaller vanuit de grex of zitten de jeugdzorgcijfers ons tegen. Dat zie je de afgelopen jaren toch wel wisselen. Met de afgelopen 4 jaar als uitschieters, 10,8 miljoen in 2023 als een min, maar dan weer een plus van 15,1 miljoen vorig jaar. Die extremen schieten de laatste 4 jaar best wel alle kanten op. Eigenlijk wil ik de wethouder van financiën ook vragen om een reflectie over dat grillige verloop? Is de wethouder het ook met ons eens dat de jaarrekening de afgelopen jaren wel erg aan het jojoën is? Ik denk namelijk niet dat het heel erg wenselijk is. Maar ik ben benieuwd of we de juiste middelen hebben om die financiën te keren en om dat jojo-effect eigenlijk wat te beperken. Tot slot de jeugdzorg, zijn al heel veel vragen over gesteld. Technische vragen vooral. Maar wat mij opvalt, is dat je in 2018, 2019, 2023 en nu ook dit jaar is de jeugdzorg weer de boosdoener als het gaat om financiële missers. We weten dat er plannen klaarliggen. Maar dat rest nu wel de vraag, begroten we wel realistisch voor de jeugdzorgkosten? Want als we stelselmatig zien dat er structureel meer geld nodig is om aan de zorgvraag te voldoen, moeten we dan die rekening gewoon niet vooraf realistischer inschatten in plaats van halverwege het jaar onszelf te verrassen met miljoenenstijgingen?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Dam. Dan kijk ik naar de Rijswijkse VVD. Mijnheer Loof, u heeft het woord.

De heer Loof: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ook voor de Rijswijkse VVD niet heel veel vragen. Eén vraag. In de tweede halfjaarrapportage waarin onder een tabel staat dat het begrotingssaldo na de tweede halfjaarrapportage bijna een miljoen negatief is. Fijn, dank je. Ik was benieuwd naar hoe de wethouder hiernaar kijkt en ook hoe we gewoon zorgen dat we ook dit jaar uiteindelijk positief natuurlijk gaan afsluiten? Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. Dan kijk ik naar het CDA. Mevrouw Van Schie, u heeft het woord.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, mijnheer Nunnikhoven. We hebben de tweede halfjaarrapportage en ook de begroting inmiddels heel goed bestudeerd en we hebben ook onze vragen kunnen stellen gisteren tijdens de tafeltjesavond. We hebben hele goede antwoorden gekregen. Zoals dat gaat met goede antwoorden, dat levert dan weer nieuwe vragen op. We hebben niet zozeer hele detailvragen, maar wel nog een aantal algemene vragen over de stukken die nu voorliggen. Onze eerste vraag is, hoe kunnen wij de geplande aankopen voor woningbouw zo doen dat onze financiële positie niet verder verslechtert? Wat is een verstandige omvang van het eigen vermogen bij een gemeente met de omvang van Rijswijk? Verder vragen wij ons af waarom Leidschendam-Voorburg bijvoorbeeld veel beter op de financiële kengetallen scoort dan Rijswijk? Want ook daar wordt gebouwd. Hoe kan het dat in 2030 de prognose van de grex daalt, maar de schuldquote en de solvabiliteit laag blijven? Voor wat betreft de groei van de formatie, op pagina 131 van de begroting dan in dit geval. Is die ter vervanging van externen of een verdere uitbreiding van de capaciteit? Kosten jeugdzorg is al heel veel over gezegd, dat doe ik niet meer. Ik wil wel graag nog weten ten koste van welke bestedingen, uitgaven het tekort in de jeugdzorg in 2026 wordt opgevangen? Dan hebben wij nog wat vragen over bouwen. Wij vroegen ons af of het in Rijswijk makkelijk is om op te toppen? Dat wil zeggen, een extra laag op een bestaande woning te bouwen. Wordt het gebruik van mantelzorgwoningen actief gestimuleerd in Rijswijk? Is er een prioritering bij de infrastructurele projecten, eventueel afhankelijk van de

financiële situatie? Wanneer kunnen wij van u de Woonzorgvisie verwachten? Wat wij heel belangrijk vinden, hoe gaat Rijswijk om met netwerkcongestie? Is het mogelijk om de Leegstandsverordening uit te breiden met een verbod op scheefwonen? Zou het denkbaar zijn, mogelijk zijn dat een datacenter zich in Rijswijk vestigt? En wat wordt verstaan onder de Actieagenda sociale woningbouw? Dit is onze bijdrage in eerste termijn. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Dan gaan we naar Forum voor Democratie, mevrouw Fischer. Nee? Dan gaan we naar DENK-PG&R, mijnheer Ouarraki.

De heer Ouarraki: Dank u wel, voorzitter. Allereerst dank aan de ambtenaren aan wie wij gisteren onze vragen hebben kunnen stellen. We hebben nog een aantal vragen over twee punten. Mijn eerste punt gaat over Meldpunt Bezorgd. Het Meldpunt Bezorgd Haaglanden brengt structurele kosten met zich mee. Toch kiest het college ervoor om de kosten steeds incidenteel te dekken. Mijn vraag is, waarom dekt het college de kosten van dit Meldpunt niet met structurele dekking? Dan mijn tweede punt, dat gaat over jeugdhulp. De kosten voor jeugdhulp zijn dit jaar flink hoger dan verwacht. Het gaat om een bijstelling van maar liefst 4,4 miljoen die er nodig is. Hierover een aantal vragen. Hoe heeft de raming er zo naast kunnen zitten? Welke lessen trekt het college hieruit voor de begroting van de komende jaren? En denkt het college niet telkens te makkelijk over de mogelijkheden om te snijden in de kosten voor jeugdhulp? Ten slotte sluit ik mij graag aan bij de vraag van PRO over hoe het college kijkt naar welke hulpvraag het college wel passend vindt voor jeugdhulp en welke niet? Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ouarraki. En dan weet ik toevallig van de heer Kaffa dat hij geen inbreng heeft. Dan gaan we naar wethouder Van Damme voor zijn eerste termijn. U heeft het woord.

De heer Van Damme: Dank u wel, voorzitter. Ook dank u wel voor al uw vragen. Die soms ook wel erg technisch van aard zijn, moest ik eerlijk bekennen. Daar kunnen we eventueel, als andere portefeuillehouders het niet kunnen beantwoorden, daar schriftelijk op terugkomen. Want we gaan het wel zo doen dat iedere portefeuillehouder zijn of haar vraag beantwoordt. Een aantal vragen van mevrouw Van Schie van het CDA, die betroffen de begroting. Die schriftelijke vragen worden nog beantwoord, die komen morgen uw kant op. We gingen nu het hebben over de tweede halfjaarrapportage, dacht ik. Maar we gaan zo goed en zo kwaad als het kan toch proberen al die vragen te beantwoorden, wat mij betreft. Dan begin ik eigenlijk meestal altijd een beetje met een algemeen ook technisch verhaal van hoe we nu staan, ook in relatie tot de ontwikkeling van het gemeentefonds. Ik heb dat voor het laatst gedaan bij de Kadernota en afgelopen donderdag heb ik u de rib gestuurd over de uitkomsten van de septembercirculaire. Die septembercirculaire werd op 15 september verzonden door BZK, maar werd weer gevolgd door een correctie op 23 september. Ook daar worden foutjes gemaakt dat dan weer gecorrigeerd moet worden. Maar dat geeft niet, dat kan altijd gebeuren. Wij hebben u vorige week daarover geïnformeerd wat dat voor gevolgen heeft voor onze cijfers. Zoals gisteren gemeld tijdens de tafeltjesavond zorgt dat voor een positieve bijstelling voor alle jaren. Dat financiële beeld dat verbetert lichtjes eigenlijk zou ik zeggen. In de tweede halfjaarrapportage is het tekort bijna een miljoen, zoals de VVD ook al aanzette. Dat is nu, dat komt echt vooral door 4,5 miljoen bijsturing op jeugdzorg. Dat is echt enorm fors. Dan komen we uit op een min van een miljoen en door de septembercirculaire komen we ongeveer uit op min 6 ton. Dat is de stand van zaken nu, want de grex RijswijkBuiten moet nog komen volgend jaar. Dat zijn allemaal onzekerheden die meespelen, er komt nog een decembercirculaire aan, die van invloed zijn op het resultaat. Ik kom straks nog wel even terug op de reflectie over de kengetallen en D66 begon daarover wat ik daar nu van vindt of hoe dat nu zit? Dat soort reflecties zal ik u ook wel meegeven. Maar in ieder geval is dit voor nu de stand van zaken, een min van 6 ton. Ik blijf ook met de andere gemeente lobbyen

voor een eerlijkere verdeling van het gemeentefonds. Zoals met de gemeente Zwijndrecht over de problematiek specifiek van randgemeenten. Over Prinsjesdag via de M50 hebben we dat gedaan en natuurlijk ook via het wethoudersoverleg financiën van regio Haaglanden. Bij de invoering van de herverdeling van het gemeentefonds 2023 is een ingroeipad afgesproken die moet leiden tot een gewijzigde hoogte van de uitkering van het gemeentefonds. Het Rijk voert momenteel allerlei onderzoeken uit naar de effecten van deze herverdeling en ook een beetje naar die knaken voor taken discussie. Ik heb al in de Kadernota overigens gemeld dat het ingroeipad tijdelijk is bevroren. We gaan afwachten hoe de ontwikkelingen van die onderzoeken daar, tot wat dat gaat leiden. Ik ga niet alleen afwachten, ik ga me daar ook zo goed en zo kwaad als het kan tegenaan bemoeien. Want het feit is dat wij als randgemeente een bijzondere positie hebben tussen twee relatief grote steden in gelegen. Zeker dicht tegen Den Haag aan, dus we hebben ook die grote problematiek, terwijl we heel veel centrum gelden gemeente niet krijgen. Maar we zijn in die brede lobby die wordt gevoerd wel op het punt dat BZK, VNG en het ROB, dat is de Raad voor het Openbaar Bestuur elkaar toch echt wel meer begrijpen wat die nadelige effecten nu precies van het gemeentefonds zijn. En wat eigenlijk ook het gevolg is van de verantwoordingsdrang vanuit de gemeente. Ik heb wel eens eerder gezegd dat het soms wordt gevoeld als dat we een uitvoeringsloket zijn van het Rijk, terwijl we natuurlijk een volledig zelfstandig functionerend bestuursorgaan zijn. Maar dat gevoel dat dat nu de betere kant opgaat, dat bleek onlangs wel bij een conferentie begin oktober over interbestuurlijke verhoudingen. Waar deze partijen, die ik net noemde, en de Algemene Rekenkamer hun visie gaven over de financiën van decentrale overheden en de relatie tussen die overheden. Ik was daar zelf bij aanwezig en het was een bijzonder nuttige discussie, wat mij betreft. Er lijkt wel ruimte voor een gezamenlijke agenda om die gemeentefondsuitkering verder te verbeteren. Een van die onderdelen van die discussie is natuurlijk ook hoe we omgaan met de jeugdgelden. Want dat is, de commissie Van Ark heeft een aantal jaar geleden besloten om ons incidenteel fors bij te plussen. Wel in de belofte dat er een hervormingsagenda gaat komen, zodat we ook daadwerkelijk meer gaan sturen. Maar ik wil niet te veel het gras voor de voeten van mijn buurman weghalen. Maar dat is echt wel nodig, want we zien dat hier … En dan kan je zeggen, het is niet goed ramen of je raamt het niet goed. Je moet de ambitie hebben die mijn collega hier aan mijn linkerzijde of nu aan de rechterzijde al eerder heeft geuit. Dat je niet overal ja tegen moet zeggen en dat we gewoon moeten normaliseren. Die steun ik van harte eigenlijk en die onderschrijf ik ook. En ik denk ook dat het nodig is, niet alleen voor Rijswijk is dat belangrijk, maar eigenlijk voor heel Nederland, dat we daar wat op gaan normaliseren. Maar die discussie die wordt ook gevolgd of vervolgt eigenlijk en dan gaan we zien hoe dat afloopt. Afgelopen vrijdag, daar wil ik u ook nog wel even op wijzen, ontving u als raadsadres het tussenbericht financieel toezicht 2026 van de provincie. Dat is onze toezichthouder, de provincie. Maar ook met de provincie staan we in goed contact en zoeken de wethouders financiën en de gedeputeerden die ons controleren elkaar op. Zoals ook begin oktober toen we met zijn allen bij elkaar kwamen en spraken over het gemeenschappelijk toezichtkader. Alle wethouders financiën waren daar en de gedeputeerden die je toetst, het werd een heel gezellige middag. Maar ik ben in ieder geval blij, maar niet verrast eigenlijk, met de positieve toonzetting in het tussenbericht. En de complimenten die we hebben ontvangen voor de financiële doorrekening van het coalitieakkoord, zoals in die brief is te vinden. Dan had u nog enige reflectie op het tekort. Ik ben natuurlijk nooit blij met een tekort, kan ik u meegeven. Maar gisteren werd al gezegd, er is 4,5 miljoen bijgeplust voor de jeugdzorg en je komt dan nu uit op half miljoen tekort. Is dat veel, is dat weinig? Is dat goed, is dat niet goed? Ik had het liever anders gezien. Ik heb liever dat we zo realistisch mogelijk begroten. Dat is ook een opdracht die we hebben vanuit de provincie. Dat doen we ook. Maar ik schetste al, in de gemeentefondsuitkering zitten zoveel onzekerheden als het gaat om tussentijdse uitkering die je krijgt. We hebben die jeugdzorggelden van de commissie Van Ark ook gekregen. We hebben natuurlijk ontzettend te maken met de risico's van de grondexploitatie in RijswijkBuiten. Dat is ook nog gewoon een enorm groot risico wat we nog steeds lopen. Daar lopen we op in, maar daar hebben we ook al een paar keer een voorziening voor moeten treffen, waardoor dat saldo toen op min 10 is

uitgekomen. Daarvan wil ik dan wel zeggen in de richting van Wij. dat het ook belangrijk is dat je kijkt hoe je in de exploitatie loopt. Even die incidentele plussen en minnen die je altijd wel hebt, want soms moet je een voorziening treffen. Ook bijvoorbeeld voor die grondexploitatie in RijswijkBuiten die verlies vergunning moesten we geloof ik met, uit mijn hoofd doe ik het even, 14 miljoen bijplussen. Dat is nogal een bedrag, dan ga je fors in de min. Maar als je die er allemaal uithaalt, die incidentele posten en je gaat daar die exploitatie krijgen, dan denk ik dat we redelijk in de exploitatie lopen. U kunt het vergelijken, mevrouw Van Schie, met Leidschendam-Voorburg. Die hebben natuurlijk een hele andere financiële uitgangspositie. Wij komen van een situatie in 2019 dat de solvabiliteit 9 procent was. Dat is inmiddels 21 procent, we werken daar continu aan. Maar ik zou de cijfers van Leidschendam-Voorburg zelf niet nastreven. Zij zijn op die positie zo gekomen. Maar als je dat zou willen, dan moeten we gewoon stoppen überhaupt met uitgeven en alles gaan oppotten. Dat lijkt me nu niet de bedoeling, want we groeien als stad, we moeten investeringen doen in scholen. U heeft het IHP vastgesteld onlangs voor pak hem beet ruim 250 miljoen. Dat is nogal een bedrag wat, als je dat meerjarig doorrekent, wat voor financiering je daarvoor nodig hebt, effect heeft op die schuldquote, om het zo maar te zeggen. Om daar toch al een kleine reflectie op te geven dat we daar … Dat het eigenlijk ook een kwestie is van sleuren en sturen, continu monitoren, continu dicht op de bal spelen en gewoon in actie komen als dat nodig is. Ik herinner me nog dat we dat twee jaar geleden of drie jaar geleden was het inmiddels denk ik al ook fors hebben gedaan. We hebben echt fors gesnoeid in uitgaven. Deze coalitie heeft ook echt wel gekeken naar een aantal geplande investeringen of investeringswensen waarvan we zeggen, hou die nog eens kritisch tegen het licht. Dat zijn we ook aan het doen. U wordt daar natuurlijk ook nog volop in positie gebracht als het gaat om hoe we met dat soort investeringen omgaan. Dan nog even … Dat is een beetje de reflectie. Ik hoop dat het een beetje tegemoetkomt aan wat u zoekt qua waar we heen gaan. Op dit moment is het goed, de toezichthouder is goed. We moeten opletten, we blijven alert. We zitten dicht op de bal, blijven we gewoon doen. Dan tot slot denk ik voor mijn vraag, misschien heb ik nog wel een paar vragen, de risicovoorziening van die meerjarenprognose gebiedsontwikkelingen waar mevrouw Woudstra over ging. Dat is precies zo'n punt wat in de accountantsrapportage stond afgelopen jaar over 2025 en ook nog in de auditcommissie aan de orde is gekomen. Als er wordt besloten dat het in plaats van de risicovoorziening zoals we dat nu doen, moet worden omgeturnd tot een voorziening, dan drukt dat op het resultaat incidenteel natuurlijk en dan gaan we daar een voorziening voor in het leven roepen. Misschien kan ik nog wat zeggen, er werd wat gevraagd over de relatie tussen Energiefixers en Pandbrigade. We werken natuurlijk altijd goed samen in de gemeente, daar zijn altijd wat contacten. Over de 150 duizend toeristenbelasting die nu wegvalt, mevrouw Koegler begon daarover. Daar is ook een dekking voor aangegeven of nee, er is niet een specifieke dekking voor aangegeven. Maar er is op zich wel een dekking, want we hebben, zoals u in de rib over de reclamebelasting hebt kunnen lezen, het werkbudget energie voor ingezet. Want dat werkt … De energiekosten worden vanuit CDOKE-middelen, de Rijksmiddelen gebruikt. 150 duizend hebben we ingevuld voor de stelpost invoering de kamerbelasting. Je zou kunnen zeggen, hiermee is meerjarig ook gedekt dat deze inkomsten wegvallen. Al met al hebben wij gedacht, in ieder geval mijn collega Bentvelzen, dat het dan toch niet zo eerlijk is om daar voor de opvang van de daklozen toeristenbelasting te heffen. Dat alvast even in misschien een antwoord daarop en misschien dat mevrouw Bentvelzen daar ook nog op terugkomt. Dan zit ik nog even te kijken. Er was nog wat over, er is natuurlijk nog een woningisolatieprogramma, als ik het heb over die ingrijpende maatregelen voor woningisolatie. Daar zouden ze eventueel … Er zijn ook allemaal landelijke regelingen beschikbaar om slechte woningen verder te isoleren. Daar zijn volop middelen voor beschikbaar en die hebben we ook als gemeente in beeld om ook onder de aandacht te brengen bij de mensen die het betreft. Dat is een beetje eigenlijk in vogelvlucht wat ik u kan melden in een eerste termijn vanuit mijn kant. Het blijft een volatiel geheel, de financiën, omdat alle uitkeringen verschillend onze kant op komen. Sleuren en sturen, dicht op de bal, scherp in de gaten houden. Dat is de conclusie wat mij betreft. Ik zou de volgende wethouder, of via u dan, voorzitter, de beantwoording doorgeven. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Damme. Is er iemand die echt als eerste wil of we kiezen? Dames eerst. Mevrouw Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Mijnheer Nunnikhoven, bij de begrotingsraad doen we dat in ieder geval altijd op grond van locoburgemeesterschap. Dan gaan we in eerste instantie wethouder financiën, want die is altijd het allerbelangrijkste natuurlijk op zo'n avond als deze en voor volgende week. Maar daarna mogen wij omstebeurt. Voorzitter, ik heb een aantal vragen gehad. Nog dank daarvoor. Inderdaad, ik ga ze proberen allemaal zo goed mogelijk te beantwoorden. Maar sommigen waren zeker onder de vlag van technisch van aard, dat had prima schriftelijk dan wel gisteravond gekund. De vraag over de structurele oplossing huisvesting daklozen. Deze staat aanstaande vrijdag 5 november op de agenda van het Regionaal Bestuurlijk Overleg, geef ik aan PRO aan. Waar zowel de bestuurders van wonen als de bestuurders van zorg zullen aansluiten. En hebben jullie het geluk dat ik dat allebei ben. Daarbij zullen de bestuurders worden aangedrongen op concrete structurele alternatieven, zodat we de hotelopvang kunnen afschalen. Ik kijk uit naar de vergadering van vrijdag. En misschien dat ik jullie dan volgende week iets kan vertellen daarover, maar dat weet ik nog niet. Voorzitter, de volgende vraag was de frictiekosten voor de verduurzaming van De Schilp. Daar kan ik op dit moment nog niks over zeggen. De hoogte van de frictiekosten zijn onder andere afhankelijk van de sluitingstijd van het complex in zijn geheel en daarmee van de planning en oplossingen van de uiteindelijke aannemer. Middels een raadsinformatiebrief wordt de raad wel aankomende week of volgende week geïnformeerd met een statusupdate. Ik heb vandaag bij de griffie gevraagd of ik 9 februari een presentatie mag geven aan de gemeenteraad. Die staat nu onder voorbehoud bij het aankomende presidium op de agenda. Ik hoop natuurlijk dat jullie hem goedkeuren, onder andere door jullie van de fractie PRO, zodat we die presentatie kunnen geven. Vragen over de opstal van Sportpark Irene. Daarmee wordt … Daar zijn de mensen volop mee aan de slag. Zoals het er nu naar uitziet, maar dat is echt nog helemaal niet doorgerekend, maar op korte termijn zullen we daar wel wat meer van weten, zijn de bedragen komen uit op ongeveer 2 ton. Meldpunt Bezorgd, waar is die 200 duizend euro voor? Dat is vooral voor de inzet van casemanagers die meldingen van onze inwoners en partners oppakken die zorgen hebben over onze inwoners. Ze doen dat onderzoek in overleg met partners in de zorg en de zorg wordt dan ook vervolgens ingezet. Ze hebben een rol in bijvoorbeeld de aanpak op hoarding en de Wet verplichte ggz. Die Wet verplichte ggz die geeft nogal wat werk de afgelopen tijd. Dan neem ik gelijk de vraag van DENK-PG&R even mee. Want jullie vragen, waarom wordt dat continu incidenteel gedaan en niet structureel? Maar dat is juist wat we nu beogen met deze begroting om het structureel op te nemen in de begroting vanaf 2027, omdat we dat al die jaren incidenteel vanuit verschillende potjes gedaan hebben. Dat is juist de vraag die wij nu eigenlijk neerleggen bij de raad, gaat u akkoord met de structurele financiering voor Meldpunt Bezorgd? Voorzitter, dan weer terug naar de vragen van PRO. Die vraagt mij iets over de 85 duizend euro, over het onderwijs jeugdhulp. U geeft zelf al aan, is dit nu, betekent dit nu echt iets of is het een administratieve keuze? Dat is eigenlijk twee. Het is inderdaad een technische overheveling. De middelen worden nog steeds ingezet voor onderwijs jeugdhulparrangementen voor de Rijswijkse leerlingen op speciaal onderwijs binnen het samenwerkingsverband passend onderwijs, het gebied waar wij als Rijswijk onder vallen. Door regionale financieringsafspraken past dit logischerwijs gewoon beter bij het sociaal domein, vandaar de overheveling. Voorzitter, dan kom ik inderdaad bij de vraag over toeristenbelasting. Mijn collega heeft er al wat over gezegd. Maar de afgelopen jaren is er rechtmatig geheven, maar maatschappelijk gezien zijn daklozen natuurlijk helemaal geen toeristen. Er is ook geen sprake van vrijwillig verblijf als je daar terechtkomt. En omdat Den Haag andersom ook geen toeristenbelasting heft over de Rijswijkers die in de Haagse hotels worden opgevangen, weegt het college de regionale solidariteit en de strekking van de belasting zwaarder dan de lokale opbrengsten die deze toeristenbelasting normaliter met zich meebrengt. Om die reden wordt het aan Den Haag teruggestort. Voorzitter, dan heb ik nog een vraag over mantelzorgwoningen. Zijn die actief gesignaleerd in Rijswijk? Mantelzorgwoningen zijn vergunningsvrij,

wordt mij verteld. Planologisch gezien is daar ruimte voor. Maar of er in Rijswijk veel van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt, is de vraag. Er is geen concreet aantal over bekend. Dan heeft mij gevraagd vanuit het CDA, wanneer kunnen we de regionale Woonzorgvisie verwachten? Ik vraag me dat al een hele lange tijd af en misschien mijn voorganger, de heer Van Malsen ook. Want die heeft zich daar misschien ook over verwonderd in die periode aan de Bestuurlijke Tafel Wonen, onder andere. Maar ik ben nu zelf trekker geworden van de regionale Woonzorgvisie, omdat ik daar wel wat van vind. Hij wordt nu ergens in 2027 verwacht. Maar ik moet u zelf ook wel bekennen dat dat al een paar jaar opschuift. Ik ben er in ieder geval aan het trekken via de Bestuurlijke Tafel Wonen, ik doe daar mijn best voor. U heeft nog gevraagd wat er wordt verstaan onder de Actieagenda sociale woningbouw? Bij mijn weten is die Actieagenda in 2025 al opgesteld en die is opgesteld samen met de Rijswijkse woningcorporaties. Waarin er een aantal concrete acties met elkaar zijn afgesproken en opgenomen om meer sociale woningen in Rijswijk te realiseren en de bouw daarvan te versnellen. Voorzitter, en dan had ik nog de vraag van Meldpunt Bezorgd vanuit DENK, maar die heb ik tussendoor beantwoord. Dan ben ik door de vragen heen.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Bentvelzen. Dan heb ik een toezegging voor u, want dat werd mij ingefluisterd. Er is gisteren in het presidium besloten dat 9 februari inderdaad De Schilp op de agenda staat. Dan gaan we naar wethouder Weterings voor zijn eerste termijn.

De heer Weterings: Voorzitter, dank u wel. En ook raad dank voor de vragen, extra vervolgvragen. Ik ga proberen die zo goed mogelijk te beantwoorden. Laat ik beginnen bij PRO Rijswijk, die vroeg over het straatwerk en welke straten er dan concreet zijn aangepakt? Uit mijn hoofd gezegd heeft de burgemeester Elsenlaan, Steenvoordelaan en Generaal Spoorlaan. Ongetwijfeld zit er nog een hele lange rits met meerdere straatnamen bij. Wil ik u dan zo gauw mogelijk doen toekomen. Maar het gaat niet alleen maar om verzakkingen, maar ook om zaken die gewoon zijn kapot gegaan door werkzaamheden of door verkeer of noem maar op, door weer en wind. Vandaar dat die werkzaamheden gewoon ook wel dringend nodig waren. U vroeg daarbij of de revitalisering de enige was? Het antwoord is daarop, ja. U vroeg mij hoe het stond met de Urban Waterbuffer? De Urban Waterbuffer, het onderzoek is afgerond. Hierover is ook een rib verstuurd naar uw raad, rib 25113. Daarmee is de beste locatie uit onderzoek naar voren gekomen, het Havenkwartier. Nu is het eigenlijk wacht op het beleid van het hoogheemraadschap. Delfland is eigenlijk ook de vergunningseiser en dan kan die worden meegenomen en worden opgepakt. Dan vroeg u mij, PRO mij over de muurschildering, welke partijen daar nu aan meedenken en meedoen? Dat is de ontwerper zelf, tenminste de gemeente uiteraard natuurlijk, de ontwerper. Eigenaar, een hele belangrijke. Ook de VvE en ook het winkelcentrummanagement en de Rijswijkse adviescommissies zijn daarmee bezig. Waarom het vertraagd is, komt door ook een wijziging van een perceel van een eigenaar. Die heeft natuurlijk ook gewoon invloed op de muur die we daar eventueel gaan aanpakken. Vandaar dat die ook inspraak heeft, daardoor is het ook vertraagd. Die heb gehad. Dan als ik het ben vergeten, hoor ik het graag in tweede termijn hoor. Dan Rijswijks Belang vroeg over de natuur. We hebben natuurlijk wat extra water moeten geven de periode door de hitte inderdaad. Dan kan ik een heel verhaal op gaan hangen waar het is geweest en wat we hebben gedaan, maar uiteindelijk vraagt u daar niet om. U vraagt, kijken we naar toekomst voor het beleid? Daar kijken we zeker naar. We kijken naar natuurbestendige planten. We gaan er ook mee in de flora en fauna om natuurbestendige planten te gaan gebruiken in onze gemeente Rijswijk. Daar zijn we druk mee aan de slag. U vroeg mij ook nog hoe het zat omtrent de hotels, wat daarvan eigenlijk de bedoeling is of was? Het college wil heel graag werken aan een citymarketingplan om meer toeristen naar Rijswijk te halen, om Rijswijk aantrekkelijker te maken. De Bogaard is ook zwaar in ontwikkeling, Oud Rijswijk die krijgt een boost. Vandaar dat de doelstelling is, meer toeristen en daardoor ook meer economie en dat brengt ook weer het mkb in beweging. Even kijken hoor, had ik nog meer vragen? Muurschildering heb ik gehad, de Waterbuffer, cultuur

gaat mijn collega Jaap Finke doen. En dan waren dat volgens mij de vragen, straatwerk heb ik ook gehad, voor de eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Weterings. Dan gaan we naar wethouder Finke voor zijn eerste termijn.

De heer Finke: Dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag gekregen over de overheveling van 6.1 naar 7.1, 50 duizend euro. Daar hoorde ik Rijswijks Belang eigenlijk al de toelichting erop geven op hoe dat in elkaar zat. Namelijk dat een x aantal punten … Het was een vraag van PRO, u gaf het antwoord volgens mij. Dat een x aantal punten, posten op 6.1 over waren, dat zijn kleinere posten. Daar zit onder andere bijvoorbeeld vrijwilligerswerk en welzijn, maar het zijn verschillende posten waar het geld in over is gebleven. Het is naar 7.1 gebracht, omdat daar een tekort is op de JGZ. Dat is waar die zit. Het tekort is ontstaan door een stijgend inwoneraantal en door extra kosten op wettelijke taken. Dat zijn de twee onderdelen waar op basis van die verschuiving heeft plaatsgevonden. Dan hebben we nog de vraag gekregen over welzijn en kunst en cultuur. Daar hebben we het bij het Kaderdebat volgens mij ook met elkaar over gehad. Heb ik u de toezegging gedaan om dat verder uit te diepen. Ik denk dat het belangrijk is om te melden dat binnen de kunst- en cultuursector natuurlijk eigenlijk al best wel veel wordt gedaan op het gebied zeker van welzijnsachtige taken. Als het gaat over ontmoeting, participatie, dat soort zaken. Ik denk, dat is ook onderdeel van de Cultuurvisie, heb ik begrepen. Dat is ook iets wat we zeker verder zouden moeten willen stimuleren. Waar ik zelf nog over na zit te denken, omdat we het in het Kaderdebat in het kader van de begroting zouden hebben, dat het nog in het vat zit, is van hoe we culturele instellingen kunnen uitdagen om bijvoorbeeld met de subsidies van het Sociaal Kapitaal daar nog wat meer aan te doen. Om ontmoeting verder te faciliteren binnen de culturele instellingen waarmee je onder andere eenzaamheid bestrijdt, en daarmee ook de mentale weerbaarheid verhoogt. Dat is het deel wat ik daarop mee wilde geven. Dan is misschien nog even heel kort, want daar had het CDA nog iets gevraagd over de netcongestie en de invloed daarvan op de woningbouwlocaties. Daar is vandaag een rib over vastgesteld in het college, die krijgt u deze week. Volledigheidshalve verwijs ik daar even nu naar. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Finke. Wethouder Peters, u heeft het woord in de eerste termijn.

De heer Peters: Dank u wel, voorzitter, en dank voor de vragen. Ook namens mij, ook van meerdere partijen, dank voor de ambtenaren die ze zo keurig voor ons hebben voorbereid. Ze zijn inderdaad nog technisch van aard, wordt nu nog aan getypt. Maar de meeste die al ver van tevoren. Voor mij, en dat is niet zo verrassend, gingen veel vragen over jeugdzorg. En eigenlijk zou je zeggen, dat zou toch gek moeten zijn in dit land? Want de mens is niet voor niks de meest succesvolle diersoort ooit. Wij kunnen ons aanpassen, wij kunnen elkaar helpen. En bovendien wonen we zo'n beetje in het rijkste en meest gelukkige en gezonde land dat er ooit op deze aardbol is geweest, waar en wanneer dan ook in de geschiedenis. En toch lopen de kosten uit de hand. Inmiddels heeft één op de zeven kinderen hulp nodig blijkbaar om gezond ouder te worden. Ik kreeg van verschillende kanten de vraag, wilt u hier nu eens op reflecteren? Nu krijg ik daar ook wel de vraag op, dat is prima, maar niet te lang, alstublieft? Ik kijk even, maar ik doe mijn best, maar het baart mij hele grote zorgen. Niet alleen financieel, want het is niet goed voor de gemeentefinanciën die tekorten. Maar het is ook helemaal niet goed voor kinderen om ze wijs te maken dat ze iets mankeren. Eén op de zeven kinderen zouden hier in dit land echt professionele hulp nodig hebben, anders gaat het niet. Ik zeg dat dat niet zo is en de wetenschap zegt eigenlijk ook dat het niet zo is, maar we blijven het wel doen. En bovendien is dat niet goed voor onze gemeenschap. Het kost me, het baart me heel veel zorgen en ik krijg het ook best moeilijk gedraaid. Die tekorten die komen door drie oorzaken. Ook die zijn allang bekend, die hebben we de vorige keer ook al benoemd in deze vergadering. Ten eerste zijn wij, en wij zijn de mensen die erover gaan, steeds meer dingen erg gaan vinden. Vroeger was een druk kind een druk kind, nu is dat lastig en een probleem. Vroeger was een

faalangstig kind een beetje faalangstig, nu is dat een probleem waar een professional bij moet komen. Vroeger was een kind een beetje teruggetrokken, nu is dat een probleem waar we iets mee moeten. We zijn steeds meer erg gaan vinden. We zijn ten tweede een bureaucratie gaan bouwen die steeds maar blijft groeien. Ieder incident doet de vraag naar meer regels, meer toezicht en meer handhaving groeien, want dit willen wij nooit meer hebben. Iedere budgetoverschrijding die vraagt om meer grip, meer evidence-based werken, meer bijhouden. We bouwen een bureaucratie op, inmiddels gaat dertig cent van iedere euro op aan bureaucratie. En ten slotte, eenmaal in de zorg, is er eigenlijk nooit meer uit, zeggen we. Niemand zegt, dit is goed, een zes is goed genoeg of dit werkt niet, we stoppen ermee. Dat zeggen we allemaal nooit. Om die drie redenen, en die zijn bekend, wordt het duur en blijft het duur. Wij kunnen met zijn allen bedenken wat we willen, als we aan die drie dingen niks doen, blijft het ook duur. In de vorige vergadering was mijn oproep dan ook duidelijk en ik herhaal hem hier ook, als wij vinden dat ieder kind zorg verdient, omdat wij echt denken dat dat goed is voor hem of haar, dan moeten we niet klagen dat de tekorten er zijn, maar dan moeten we ze gewoon accepteren. Dan moeten we, zoals Wij. zegt, gewoon realistisch begroten en zeggen, nog 10 procent erbij. Dan heeft denk ik één op de vijf kinderen zorg, de rest zal het echt niet willen. En dan hebben we gewoon het afgedekt. Want dat is wat gaat gebeuren als wij er geen rem op zetten. De vraag naar zorg, iedere gezondheidseconoom zal zeggen, de vraag naar gratis zorg is in theorie oneindig. Als ik dat blijf bieden, dan blijft er vraag en dan wordt het … Dan groeit het. Ondanks dat kunnen we allerlei trajecten in gang zetten, als wij er geen grens opstellen, dan blijft het zo. Maar als wij vinden dat er binnen de gemeente toch ook meer moet gebeuren dan enkel jeugdzorg, dan zullen wij moeten kiezen. Wij moeten kiezen, niet ik, wij. Wij sturen hier aan dit idee vanuit deze zaal en de uitvoering voert uit. Als zij dan de consequenties krijgen, horen van minder ja-zeggen bijvoorbeeld van onze keuze, dan verdienen ze steun. En ik zeg het dan luid en duidelijk, als wij niet kiezen en vervolgens onze uitvoering niet steunen, dan komt er van al die bezuinigingen die wij inboeken gewoon helemaal geen ene hol terecht. En dat is heel vervelend, maar dat gaat echt dan niet gebeuren, nooit. Ik heb veel vragen gehad. Ik zal ze proberen te beantwoorden. Maar één ding staat voor mij als een paal boven water, you can't have your cake and eat it too. Ik zeg het expliciet, als je antwoord op ieder menselijk ongemak niet langer zorg mag zijn, dan kun je niet tegelijkertijd eisen dat de wethouder garandeert dat iedereen de zorg krijgt die die wil. Als je niet wil dat de bureaucratie nog verder toeneemt, dan kan mijn antwoord op ieder incident niet meer regels, meer handhaving, meer toezicht of nog meer bureaucratie zijn. Wij zullen moeten kiezen en niet, ik wil wel dat er bezuinigd wordt en dat er gekozen wordt, maar de gevolgen wil ik helemaal niet dragen of ik wil garanderen dat er geen gevolgen komen. Die gaan er wel komen. We zullen met zijn allen, en ik noemde de term verduren, moeten verduren dat shit happens in deze wereld. Dat niet iedereen altijd even makkelijk door het leven kan gaan. We kunnen dat aan. We hebben het miljoenen jaren zonder kindercoaches kunnen doen en voor een deel kunnen we dat nu nog. Ik zeg niet dat het niet helpt, ik zeg dat het niet in alle toevallen nodig is. Vragen van PRO. Ik heb een paar voorbeelden gegeven de vorige vergadering ook. Je zou kunnen zeggen, ik heb faalangst. Dan kunnen we daar best wel een kindercoach tegen zetten, maar je kunt ook zeggen, lichte faalangst, gaat vanzelf over of je leert ermee leven. Sociale weerbaarheid. Ik kan zeggen, ik kan er een kindercoach op zetten of een training, al dan niet via de school. Je kan ook naar de judoclub. Ik kan de voorbeelden blijven noemen. Wij zullen het moeten begrenzen. De volgende vraag zou zijn, is die zorg dan wel individueel nodig? PRO vroeg die vraag ook. Dat is heel veel vragen kun je groepsgewijs af. Centering parenting, we kunnen met ouders samen een keer praten over opvoeden zoals dat eeuwenlang gebeurd is. Je zou ouderavonden kunnen organiseren. Je kunt ook als kinderen eenzaam zijn eenzaamheidsklasjes organiseren gewoon buiten de school, hoe leren we elkaar met elkaar omgaan? Ik kan van alles verzinnen. De derde is, je zou je kunnen afvragen, dat was ook een vraag, helpt de zorg wel die wij bieden? Iemand heeft me ooit uitgelegd dat de zorg nog erger is dan rocket science. Rocket science kun je kopiëren. Als je één keer weet hoe een raket omhooggaat, kopieer je het. Een mens heeft vijfhonderd of nog veel meer factoren in zich. Ik was jarenlang ongelukkig, nu ben ik wel gelukkig. Ligt het aan mijn therapie of

misschien aan het feit dat ik 's nachts beter slaap of een vriendin heb. Je weet het niet eens. Sterker nog, de psychiater weet het vaak ook niet. Het is niet zo makkelijk. Helpt de zorg en is een zes genoeg? Wij moeten kiezen. Dat is eigenlijk mijn reflectie. Dan vind ik de vraag die ik dan terugkrijg, kan ik ook beantwoorden. Ik vind dat wij moeten kiezen en moeten zeggen, het antwoord op ieder menselijk ongemak kan niet langer zorg zijn. Dat zullen we moeten uitwerken natuurlijk en dat moeten we veranderen in verordeningen en dan komt het hier terecht. Maar als we dat niet accepteren en de gevolgen daarvan dat mensen af en toe niet krijgen wat ze wel hadden gehoopt, dan lukt het niet. Simpel. Dat is eigenlijk mijn reflectie. Dan had ik een … Er komt misschien dadelijk nog een losse enkele vraag meer, maar dit is eigenlijk mijn reflectie. Met veel antwoorden op veel vragen ook. Dan de bezuiniging op het ingroeipad als het ging om sociale teams. We hebben dat debat in mijn eerste vergadering hier ook gevoerd. Toen heb ik gezegd, nee, wij bezuinigen niet, wij investeren. Wij investeren in vroege zorg of in vroegsignalering en in ervaringsdeskundigheid. Als er nu twee dingen zijn waarvan we weten dat het wel werkt. Als ik een probleem vroeg vindt, dan kan ik het snel aanpakken. Als ik hulp kan krijgen van mensen die weten hoe dat het zit in de praktijk, dan is de kans groot dat ik dat ook vind. En dan betekent dat ook dat die investering geld oplevert en die oplevering hebben wij ingeboekt inderdaad. Vindt u dat verstandig? Ik concludeer dat toen en nu D66 dat helemaal niet verstandig vindt en ik wel. Ik denk dat het kan en ik denk dat het moet. Ik kan overal zeggen, we zien wel of het iets oplevert, dan weet ik zeker dat ik het kwijt ben. En dan kunnen we daarna zeggen, het heeft niks opgeleverd, jammer. Maar we moeten wel iets, dat is eigenlijk het antwoord. Is het reëel? Ik denk van wel. Dat dacht ik toen en dat denk ik eigenlijk nog steeds. De vragen van PRO die gingen eigenlijk steeds, ik heb ze proberen te beantwoorden van, we kunnen van individueel naar collectief, waarde staat eigenlijk steeds. Kijk, ik denk, we moeten oppassen voor een paar dingen. Eén, in grote lijnen kan ik het hier vertellen. Kunnen wij het met zijn allen straks beamen, maar de mensen in de uitvoering zullen het moeten doen. Die mensen in de uitvoering hebben daarvoor geleerd, die weten hoe het zit. Die hebben allemaal een hbo-opleiding daarvoor afgelegd, die zien een probleem en weten of het er heel ernstig uitziet, maar vanzelf overgaat. Die weten of het met kleine hulp op te lossen is met wat tips van zichzelf of die weten wanneer ze door moeten verwijzen naar hele zware zorg. Ze weten het en ze kunnen dat ook. Nu zullen ze daar beter in moeten worden? Ja, daar moeten we met zijn allen steeds een beetje beter in worden. Zullen we ze daarin moeten steunen wanneer ze het gaan doen? Ja. Hebben wij een glazen bol en zal het af en toe een keer fout gaan? Wij hebben geen glazen bol en ik garandeer niet dat het nooit fout zal gaan. Ik garandeer dat het hier en overal in Nederland en overal op de aarde wel af en toe fout gaat. En dat zullen we gewoon moeten verduren denk ik, want meer zit er gewoon niet op. Als het gaat om preventie, dan denk ik, daar zijn we mee bezig en daar komen we na de winter, in Q1, met een nieuw plan op. Ik vind preventie is voor mij inzetten op bestaanszekerheid, gemeenschapszin, steunstructuren en een reden om uit bed te komen. Niet steeds meer kleine zorg voor kleine problemen, in de hoop dat het geen zware problemen worden. Dat is een denkfout. Kleine kinderen met een klein probleem worden over het algemeen grote kinderen met een klein probleem of ze groeien eroverheen. Die maatregelen die komen en ik hoop dat we ze met zijn allen kunnen steunen. Dan was er de vraag van Rijswijks Belang waarom er eigenlijk bij De Binnenbaan een tekort was? Ik had hem … Het is eigenlijk heel simpel. We hebben meer geld gekregen dan er mensen zijn die zich hebben aangemeld om daar te komen. Ook De Binnenbaan heeft personeelstekorten. Laten we dat, om het heel makkelijk uit te drukken. En had ik nog één hele lange over energiearmoede. Die kwam van D66 als ik het goed heb. Daar zijn vierhonderd brieven gestuurd naar huishoudens die na ontvangst van de energietoeslag hebben aangegeven aanvullende hulp te willen. Nee, dat is niet de totale groep, dat zouden er 1800 moeten zijn in totaal die daar te maken mee moeten hebben. We hebben eerder in de winter van ’25, ‘26 circa 1200 huishoudens benaderd. Was dit alles? We zetten voortdurend in op het bereiken van huishoudens die te maken hebben met of risico's lopen op energiearmoede. We hebben echter niet op huishoudenniveau dat in beeld, dat heeft helemaal niemand. We doen voortdurend acties om de doelgroep te bereiken, structureel via Energiefixers en aanvullend met de

acties die terug te lezen zijn in het antwoord wat op het systeem staat. We blijven ons inzetten met gerichte communicatie en acties. Dan had ik nog een vraag van PRO die ging over een overheveling. Die was technisch. Als ik alles ga voorlezen met welke regels het vandaan komt, dan ben ik er tien minuten mee bezig. Ik stel voor … Wilt u dat wel? Is dat een ja of een nee? Dan is het een nee, dan krijgt u het gewoon op papier. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Peters. Dan gaan we naar burgemeester Sahin voor uw eerste termijn.

Mevrouw Sahin: Dank u wel, voorzitter. Dank ook voor de gestelde vragen vanuit de fractie van D66 over mijn portefeuille personeel en organisatie. Het werven en vasthouden van medewerkers op strategische plekken is natuurlijk van cruciaal belang om onze taak als gemeente goed uit te kunnen voeren. Wat u kunt willen en wij, dat is echt afhankelijk uiteindelijk van de denkkracht en ook de uitvoeringskracht van onze medewerkers. Gelukkig is Rijswijk wel een aantrekkelijk gemeente om als ambtenaar te werken. Dat zie ik gelukkig ook bij de eed- en beloftebijeenkomsten die ik altijd bijwoon. Maar we hebben ook, net als andere gemeenten, te maken met schaarste. En we hebben ook te maken natuurlijk met de concurrentie van omliggende grotere gemeenten en de Rijksoverheid onder andere. Maar ik kan in ieder geval bevestigen in antwoord op de vraag van mevrouw Woudstra, de concrete vraag, dat wij jaarlijks een strategische personeelsplanning uitvoeren. Daarbij houden we rekening met doorstroom, talentontwikkeling en geplande uitstroom van gepensioneerden. De inzet op het beperken van inhuur extern is mede door kaders van de gemeenteraad twee jaar geleden in gang gezet. We zien hiervan de resultaten. Dat is een goede ontwikkeling en daar zijn we ook alert op. En daarbij maken we ook gebruik van de ondersteuning van het A&O fonds als het gaat om bijvoorbeeld de Personeelsmonitor, zodat we ook kunnen kijken hoe we presteren op dat vlak in vergelijking met vergelijkbare gemeenten. Maar ook als het gaat om kennis en ondersteuning van mensen die bij HRM werken, denk aan publicaties en webinars. Daar maken wij dankbaar gebruik van. Dat was het antwoord op de vraag die ik heb gehoord over mijn portefeuille, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Sahin. Dan gaan we naar de tweede termijn. Er is gisteren in het presidium afgesproken dat we rond 21.30 uur gaan schorsen. Ik neem aan dat de tweede termijn niet weer een uur gaat duren. Ik ga uit dat we gewoon kunnen starten met de tweede termijn. Dan ga ik beginnen met nu de volgorde van grootte. PRO, mijnheer Van Malsen.

De heer Van Malsen: Dank, voorzitter. Dank ook aan het college voor de antwoorden in de eerste termijn. Dat heeft een heleboel dingen zeker verhelderd. Er blijven nog wel een aantal vervolgvragen over en die ga ik nu heel snel stellen, want ook ik ben om 21.00 uur wel toe aan een pauze. Woningisolatie, de wethouder noemt het feit dat er regelingen zijn en dat er middelen zijn. We zouden wel graag wat concreter willen weten welke regelingen, welke middelen dat dan zijn? En zijn die dan ook voldoende, naar de mening van het college, om de woningen te isoleren daar waar de nood het hoogst is? Zo nee, hoe ver komen we er dan wel mee? Voor wat betreft daklozenopvang. We zijn heel blij dat de wethouder in de regio in gesprek gaat. We zijn heel benieuwd naar wat er uit dat regionale overleg komt. Als men overigens in het college nog om ideeën verlegen zit, kan onze fractie misschien nog wel met wat tips komen. Hetzelfde geldt voor de Regionale Woonzorgvisie trouwens. Het straatwerk. De wethouder noemt heel knap uit zijn hoofd een aantal straten waar al gewerkt is. Dat is heel fijn. Getuigt ook van grote toewijding in onze ogen bij de wethouder. Maar graag ontvangen we toch wel ook de complete lijst, die toezegging zou ik graag in tweede termijn bevestigd zien. Het revitaliseren van het centrum Oud Rijswijk. Is de wethouder van mening dat met het aanbrengen van een muurschildering in Oud Rijswijk het centrum volledig gerevitaliseerd is? Hoe verhoudt zich dat tot bijvoorbeeld de renovatie van de entree van de Herenstraat na het ongeluk bij het tunneltje? Dan beloofde de wethouder welzijn om de link tussen welzijn en kunst en cultuur verder uit te diepen. Ik heb goed naar het

betoog van de wethouder proberen te luisteren, maar ik ben nog steeds benieuwd wat de wethouder nu precies gaat doen? Ik hoorde hem zeggen dat hij culturele instellingen uit gaat dagen om, als ik het goed verstond, de Subsidieregeling Sociaal Kapitaal beter te benutten. Betekent dit dat de wethouder bereid is om die subsidieregeling uit te breiden, dan wel te verlengen? Want naar mijn weten is dat een tijdelijke subsidieregeling. Dan jeugdzorg. Ik hoor de wethouder veel zeggen over het feit dat er keuzes gemaakt moeten worden. Wij moeten kiezen, in zijn woorden, en daar zijn wij het helemaal mee eens. En daarom vroegen wij ook om welke keuzes de wethouder wil maken? Welke maatregelen wil het college precies nemen om die 10 procent op de jeugdhulp aan besparingen te bewerkstelligen? En hoe gaan we de nadelige gevolgen verzachten of vermijden, zoals zorg mijden of nadelige gezondheidseffecten? Voorzitter, ik hoor de wethouder hier vooral een hoop vragen herhalen die we al gesteld hebben. Onze vrees is dat de drang van het college om vaker nee te zeggen, zoals de wethouder zegt, zonder daar iets tegenover te zetten, zal leiden tot een situatie waarin wij als gemeente misschien wel vaak in het groen staan. Maar de jongeren, waar het om gaat, straks zowel financieel als mentaal in het rood, voorzitter. Maar goed, in het eerste kwartaal komt er een voorstel over preventie. We zijn heel erg benieuwd. Wij hopen dan ook dat het college onze zorgen hierin mee kan nemen. En dat de alternatieven rondom ondersteuning aan ouders, gemeenschapskracht en sociale basis, waar de wethouder het over had, dan ook echt stevig staan. We hebben graag een bevestiging van de wethouder dat deze zorgen meegenomen zullen worden. En dan nog even een kleine bevestiging waar het gaat om het overhevelen van de grondopbrengsten van het azc. Begreep ik nu goed dat we die antwoorden die de wethouder anders tien minuten lang mondeling zou moeten voorlezen, dat we die schriftelijk krijgen? Even een knikje. Mooi. Dat is ook een hele efficiënte manier van communiceren, voorzitter. Dan ontvangen we die graag. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Malsen. Mag alles knikkend afgedaan worden dan? Dan zijn we klaar. Dan gaan we naar Rijswijks Belang, mevrouw Koegler Böhm.

Mevrouw Koegler Böhm: Dank aan de beantwoording door het college. Verder werken wij mee aan de 21.30 uur vitaliteitspauze.

De voorzitter: Ook lekker. Beter voor Rijswijk, mevrouw Prenger? Tweede termijn. D66? Mevrouw Van de Waart, u heeft het woord.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Reagerend op de antwoorden van het college, allereerst dank aan de wethouder financiën voor de reflectie op het tekort. Wij begrijpen dat helemaal natuurlijk, het is inderdaad van veel afhankelijkheden, afhankelijk, om maar zo te zeggen. Dat is ook voor het college niet altijd eenvoudig om dat in te boeken. We zijn daarin ook van externe factoren afhankelijk. Maar ook voor de raad betekent dit dat de sturing daarop natuurlijk niet altijd eenvoudig is. Vandaar ook onze specifieke vragen over, wat hebben we nu geleerd van 2026? Daar zal ik toch, omdat wij toch de behoefte hebben om die reflectie goed te kunnen doen om straks goed de begroting te kunnen bespreken, nog wel een paar hele concrete vragen stellen. Ik denk dat die vragen dan met name gericht zijn voor wethouder Peters. In ieder geval wat mij betreft, want mijn collega heeft zo nog wat andere vragen. Als het gaat over de jeugdzorg, en u geeft een weergave van waar u naartoe wil. Maar eigenlijk gaat mijn vraag over, wat hebben we nu van 2026 geleerd? Want ook in 2026 zijn er maatregelen genomen om de budgetten enigszins te beperken. Welke maatregelen zijn dat dan? Hebben ze wel of niet geholpen? Wat kunnen we daarvan leren? En gaat u die ook nog doen of gaan we die niet meer doen? Daar zijn we wel naar op zoek. Nu kan ik me voorstellen dat u ze niet uit uw hoofd weet. Maar wij zijn wel op zoek naar van, wat kunnen we daar dan mee? Het is namelijk niet zo dat er vorig jaar helemaal niet in is gezet op het beperken van het budget. Ik zou daar heel concreet over 2026 graag

wat over willen horen? Hetzelfde geldt, misschien toch nog even een kleine noot, we begrijpen heel erg de oproep, de gezamenlijke oproep om dat budget natuurlijk in controle te houden. Ik moet wel eerlijk zeggen, dat gaat me toch even van het hart, dat soms de taal die u daarbij gebruikt, gaat heel erg over terug naar vroeger. Wij zouden liever willen leren van wat we allemaal kunnen ook tegenwoordig voor kinderen. En vanuit die uitgangspositie kunnen kijken wat we daar het beste uit kunnen halen en desalniettemin kunnen kijken waar we op kunnen bezuinigen. Niet terug naar vroeger, maar vooruit naar een nieuwe toekomst met gewoon wel een goed budget. Dat gaat meer over woorden, maar dat wilde ik toch even van het hart. Over het ingroeipad bij de bestaanszekerheid. Ik vroeg naar de ervaringen van 2026 die gedaan zijn met de subsidie van ZonMw. Het deed me toch een beetje pijn dat u aangaf of wij de maatregelen niet verstandig zouden vinden. We willen heel graag wat meer concreetheid over, is dit een haalbare bezuiniging? Als u dat nu niet kan aangeven, omdat u bijvoorbeeld nog niet geëvalueerd heeft wat er in 2026 is gebeurd, wanneer kunnen we dat dan wel weten? Wanneer komt u daar met … Vooral, hoe houdt u ons raad op de hoogte? Zodat we niet pas in de eerste kwartaalrapportage in juni worden geïnformeerd over de voortgang van de toch behoorlijk ingeboekte bezuiniging. Daar zijn we naar op zoek. Kijk, als dit gewoon kan met preventieve maatregelen, dan zult u ons niet horen, zullen we maar zeggen. Dan zijn wij daar ook niet op tegen. Maar wij hebben op dit moment geen sturingsinstrument anders dan uw verhaal. We zijn toch wel op zoek, wat hebben we geleerd van 2026? Ik herhaal mijzelf. Excuses. Ik geef het woord over aan mijn collega. Dank u wel.

Mevrouw Woudstra: Dank. Heel kort voor energie. Dank voor de antwoorden. Dat is eigenlijk ook wat we schriftelijk hadden gekregen. Misschien is dan het antwoord ook makkelijker op papier, want als we weten dat het er 1800 zijn en 1200 in de bijstand zitten, maar we bereiken er 400, dan blijven wij toch met dat verschil zitten. Het antwoord zonet verklaart dat verschil niet helemaal nog wat we daar dan aan preventie doen? Behalve, we sturen Energiefixers. Maar dat antwoord begrepen we juist dat die alleen naar die 400 gingen. Nu gaat die bij ons een beetje in verwijzingen naar elkaar doorlopen. Misschien begrijpen we het verkeerd. Zou er nog op papier wat duidelijker gezegd kunnen worden wat we dan richting die 1800 en 1200 adressen doen dan? Want die 1200 werd aangegeven, kennen we wel. Dank voor de beantwoording over het personeel, want goed personeel doet ertoe. Ik lees het zo dat we nog steeds inzetten op de Roemernorm en minder inhuur. Dat doen we inmiddels meer dan 8 jaar, sinds ik in de raad zit. Dat is in elk geval mooi. Ik ben blij dat het college resultaten ziet en we zullen dat in de P&C-cyclus ook blijven volhouden. Maar als er nog een bevestiging op kan komen, graag. De wethouder gaf aan, een andere wethouder gaf aan dat we een boost aan Oud Rijswijk gingen geven. Nu heb ik eigenlijk van alles in die begroting en de tweede halfjaarrapportage gelezen, maar concreet een boost niet gezien. Maar misschien heb ik hem gemist, ik ben benieuwd naar de boost voor toerisme?

De voorzitter: Dank u wel, fractie van D66. Dan ga ik naar mijnheer Van Dam voor zijn tweede termijn.

De heer Van Dam: Dank. Ik heb denk ik heel weinig toe te voegen aan de tweede termijn. Maar de heer Peters die inspireerde mij toch, twee korte vragen naar zijn kant toe. Hij heeft een sterke visie over de jeugdzorg, die ik ook ten dele onderbouw. Ook fris om te horen dat we anders aan gaan kijken tegen het toch wel wat ruwe probleem dat we hebben met de kosten die over de kaders heen klotsen in Rijswijk af en toe en niet alleen bij ons. Alleen de heer Peters heeft het wel over ingrijpende zaken, over eigenlijk een hele systeemwijziging. Over hoe we aankijken tegen jeugdzorg en ook de verantwoordelijkheden die we hebben als gemeente zijnde. Ik ga heel ver met hem mee, ik ben alleen benieuwd naar wanneer wij dit gaan zien voltrekken? Want met zo'n systeemwijziging, dat heeft denk ik, dat kost best wel wat tijd. Ik vroeg me af, wat is ongeveer de planning? Hoe ziet de heer Peters dat voor zich? En hoever gaat die systeemwijziging? Ik denk daarbij ook bijvoorbeeld van een switch van factureren op resultaat naar factureren op uren. Dat is mijn tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Dam. Mijnheer Loof voor een tweede termijn? Mevrouw Van Schie voor een tweede termijn?

Mevrouw Van Schie: Voorzitter, even heel kort, want ik wil ook graag bijdragen aan om 21.30 uur de deur uit. Maar ik denk niet dat we dat gaan halen. Ik zal de vragen die ik heb nog over de begroting nog even schriftelijk stellen. In ieder geval dank alvast voor de beantwoording voor zover. Ik zal ook nog daarin meenemen de vergelijking, ik heb nu Leidschendam-Voorburg genoemd. Maar ik heb ook andere informatie over andere gemeenten die wel veel hebben gebouwd en toch een andere netto schuldquote laten zien. Die neem ik dan ook nog even mee om toch meer inzicht te krijgen. Ik heb nog aan de heer Peters de vraag, waar is nu die kosten van de jeugdzorg in 2026, waar is dat tekort, wie betaalt dat? Hoe wordt dat opgevangen? Ik had nog twee vragen over bouwen. Het optoppen, dat wil zeggen een extra laag op een bestaande woning, is dat makkelijk te doen hier in Rijswijk? Kan de Leegstandsverordening worden uitgebreid met een verbod op scheefwonen? Dat waren nog mijn vragen in deze tweede termijn. Dank u wel, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Ik kijk nog even naar mevrouw Fischer. Mijnheer Ouarraki voor uw tweede termijn.

De heer Ouarraki: Dank, voorzitter. Dank aan de wethouder voor de beantwoording. Ik sluit me allereerst aan bij de vragen van D66 over jeugdhulp. Concreet heb ik nog twee aanvullende vragen. Hoe verklaart de wethouder reflecterend op 2026 dat het in de praktijk toch erg moeilijk blijkt om geraamde kostenbesparingen in de jeugdzorg te behalen? Mijn tweede vraag, heeft de wethouder ook nog andere bij voorkeur wetenschappelijk onderbouwde verklaringen voor de hardnekkige hoge kosten in de jeugdhulp, los van het idee dat gezinnen tegenwoordig wel erg snel behoefte zouden hebben aan jeugdzorg of jeugdhulp ten opzichte van vroeger? Ik moet zelf bijvoorbeeld denken aan hogere prestatiedruk onder jongeren en de invloed van sociale media. Graag een reflectie.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ouarraki. Heeft het Forum het college nog tien minuten te geven tot 21.30 uur. Dat moet makkelijk lukken. Mijnheer Van Damme, u bent als eerst.

De heer Van Damme: Dank u wel, voorzitter. Ook dank aan uw raad voor de vragen in tweede termijn. Ik had er niet heel veel. Ik wil toch nog even beginnen om mijn reflectie van de eerste termijn af te maken. Want wat ik wel heel mooi vind wat we aan het doen zijn ook met elkaar inderdaad, is dat we toen ik kwam vier jaar geleden of vijf jaar geleden we het hadden van, we moeten meer zicht hebben op onze gebiedsontwikkelingen en op onze langetermijninvesteringen. D66 was altijd hartstikke voorstander van LTIP, dat we het nu in ieder geval hebben over wat er in die producten staat, in die MPG en in die LTIP. Daar ben ik echt ook heel blij mee, dat we dan ook veel betere discussie met elkaar kunnen voeren en een veel beter debat. Dat nog even gezegd hebbende in aanvulling op de reflectie in eerste instantie. Dan PRO, de heer Van Malsen, vroeg mij specifiek welke subsidieregeling, welke regelingen zijn er dan? We hebben onze eigen woningisolatie subsidieregeling die loopt nog. Die is ook niet helemaal uitgeput, daar zitten nog wel wat middelen in. Er is ook een Investeringssubsidie Duurzame energie en Energiebesparing, de ISDE. Die kan je bij RVO aanvragen. Wat ik nog wel kan toevoegen, is dat we echt wel per buurt de geregistreerde energielabels in beeld hebben. We bieden eigenlijk aan alle VvE-besturen en woningeigenaren energieadviezen om de isolatiegraad op pandniveau in beeld te brengen. Dat bieden we gewoon aan. We doen dat voor individuele panden niet zelfstandig buiten woningeigenaren of VvE's om. Dat moet altijd via het NAK. We gaan met communicatiegerichte acties stimuleren we eigenaren en VvE's om die energieadviezen echt aan te vragen. En ook om gebruik te maken van allerlei collectieve inkoopacties voor isolatie die er ook nog zijn. Soms zijn die acties ook op een specifieke

buurt gericht, maar we zijn daar volop mee bezig. We proberen zoveel mogelijk het goed in beeld te krijgen waar de nood wat betreft isolatie het hoogst is.

De voorzitter: U heeft een interruptie van mijnheer Van Malsen.

De heer Van Malsen: Voorzitter, ik wil de wethouder in de eerste plaats bedanken voor zijn uitgebreide en gedetailleerde antwoord. Dan ben ik ook wel benieuwd of wij als raad enig inzicht kunnen krijgen in wat de heer Van Damme nu net allemaal noemt aan mooie inzichten, voorzitter?

De voorzitter: Wethouder Van Damme, gaat u verder.

De heer Van Damme: Die vraag kan ik ook beantwoorden, want als het gaat om welke subsidies individuele woningeigenaren aanvragen of collectieve VvE's bij het RVO-loket, hebben we daar geen inzicht in. Want dat is gewoon een landelijke regeling, dat is gewoon, dat wordt daar bijgehouden. Als het gaat om ons eigen woningisolatieprogramma, daarvan heb ik u toegezegd, als die is afgelopen na dit jaar, dat u begin volgend jaar daarvan de resultaten kan verwachten en de evaluatie daarvan.

De voorzitter: Mijnheer Van Malsen met een tweede interruptie.

De heer Van Malsen: Voorzitter, dat is niet wat ik bedoelde. Volgens mij hoorde ik de wethouder goed toen hij zei dat er inzicht is in energielabels en eigenlijk effectief zou ik zeggen de dekking van bepaalde regelingen. Waar ik wel benieuwd naar ben is, zouden we dan bijvoorbeeld in de vorm van een kaartje met waar dan dit soort regelingen het meest gebruikt worden of waar de energielabels het hoogst zijn als gemeenteraad kunnen ontvangen, voorzitter?

De voorzitter: Wethouder Van Damme, zou u daarop willen reageren?

De heer Van Damme: Ik ga wel mijn best doen om dat in die evaluatie die ik naar uw raad ga toesturen mee te geven. Want hoe gedetailleerder inzicht, hoe beter we kunnen sturen ook als raad.

De voorzitter: Was u klaar met uw tweede termijn? Want daar was u mee bezig.

De heer Van Damme: Sorry, voorzitter, ik was … Ik had niet zo heel veel vragen gehad.

De voorzitter: Ook goed. Dan gaan we naar de …

De heer Van Damme: Ik had vooral de indruk dat mijn collega heer Peter veel vragen had gehad in tweede termijn.

De voorzitter: Wethouder Bentvelzen in tweede termijn.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, ik heb niet zo heel veel vragen meer gehad, maar ik heb wel een uitstrekkende hand gehad van mijn collega's van PRO. Mocht ik nu echt helemaal een vastloper krijgen op de Regionale Woonzorgvisie, dan wel anderszins, dan weet ik mijn collega te vinden. Voorzitter, dan heb ik nog twee andere vragen openstaan van het CDA. Ik ga ervan uit dat Erwin hier meeschrijft. Is optoppen makkelijk te doen? Was een vraag van mevrouw Van Schie vanuit het CDA. Er zijn door beide woningcorporaties in Rijswijk in samenwerking met de provincie verkenningen gedaan naar de potentie van het optoppen in Rijswijk. Maar dat blijkt erg tegen te vallen. Enerzijds constructief, soms financieel-technisch, maar soms ook

met oog op bijvoorbeeld de parkeerbalans die we ook belangrijk vinden hier in deze raad. Corporaties hebben aangegeven niet actief in te zetten op verder optoppen in Rijswijk de komende jaren. Makkelijk is het zeker niet. Kan de Leegstandsverordening worden uitgebreid met een verbod op scheefwonen? Nee, dat kan niet. De Leegstandsverordening die is erop gericht om tegen leegstand iets te doen en niet tegen scheefwonen. Er bestaat ook geen wet die scheefwonen verbiedt en ook niet iets waarop de gemeente dit kan handhaven. Er is sprake van scheefwonen als iemand met een hoog inkomen in een te goedkope en vaak sociale huurwoning woont. Een woningbouwcorporatie mag dan alleen een hogere inkomensafhankelijke huurverhoging doorzetten of doorvoeren, maar die kan nooit de huurovereenkomst opzeggen op basis van inkomen. Voorzitter, dat was het. Ik doe mee aan de pauze van 21.30 uur.

De voorzitter: Wethouder Weterings voor uw tweede termijn.

De heer Weterings: Ik heb nog drie minuten, ga ik heel langzaam praten. Voorzitter, dank ook voor de tweede termijn, ook dank voor de vervolgvragen. Ik begin weer bij PRO. Er werd aan mij gevraagd, is het nu dan klaar met de revitalisering? Antwoord is, nee. Er is zelfs 31K over, alleen zit daar niet bij de herinrichting voor de Herenstraat, Willemstraat en een impuls voor Oud Rijswijk. Daar moet nog budget voor worden opgenomen. Dat gaan we verder uitwerken. Verder wil ik wel meegeven, ik heb dan nu vier tot zes wekelijks contact en afspraak met de centrummanager van de Herenstraat, ook met de Winkeliersvereniging. Voorheen ging dat digitaal. Ik breng daar een bezoek aan de Herenstraat, we gaan er twee uur rondlopen. We gaan langs ondernemers om te praten, wat kan er beter, wat kan er anders, heeft u zelf nog zaken? Ik heb zelf ook een aantal grote dingen gezien, een aantal grote verzakkingen van bijvoorbeeld een parkeerplaats. De straten zijn daar behoorlijk verzakt. Daar zou ik ooit nog een keer met een masterplan voor moeten terugkomen naar de raad. Maar ook daar ben in keihard mee bezig. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Mijnheer Finke.

De heer Finke: Nog twee minuten. Eén vraag heb ik gehad …

De voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Woudstra.

De heer Weterings: Excuus, ik vergeet D66 helemaal. Excuus. Pardon. De boost voor Oud Rijswijk, dat klopt helemaal. We zijn bezig met een citymarketingplan. Die komt Q3 ‘27 naar uw raad toe. Dat betekent dat we met hotels, winkeliers, de centrummanagers, zowel van de Bogaard als van de Herenstraat, iedereen bij elkaar gaan brengen. En daar een soort van grote menukaart uit gaan persen. Als dan hier toeristen komen of mensen die hier komen, kunnen dan heel Rijswijk gaan bezoeken. Dan weten ze waar ze moeten zijn, waar ze kunnen eten, waar ze kunnen drinken, waar ze kunnen slapen, waar ze koffie en thee kunnen eten. Echt een prachtig systeem, wordt keihard aan gewerkt. Zoals ik al zei, ik heb de eerste schets al gezien. Dat maakt mij heel vrolijk, maar we zullen even geduld moeten hebben om een perfect resultaat neer te zetten. Het wordt Q3 ’27, de citymarketingnota. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. U heeft een tweede interruptie. Daarom halve. U had al de hand.

Mevrouw Woudstra: Sorry. De dingen die de wethouder vergeet, het is niet aan mij om interrupties ook te doen. Dank. Dank ook dat het citymarketingplan eraan komt. Dat is heel fijn om te weten. Inderdaad worden we daar graag in meegenomen, fijn dat het ook naar de raad toekomt in Q3. Weet u ook uit welk budget dat gaat? En kunt u ook aangeven, dat masterplan is dat dan apart van dat citymarketingplan? Ik lees daar twee

verschillende dingen in. En dat masterplan zit nu nog niet in de vergroting en het citymarketingplan dan denk ik ook niet. Dan denk ik dat we het over de volgende begroting hebben, maar ik hoor graag waar de budgetten zitten?

De voorzitter: Wethouder Weterings, dit waren drie interrupties in één.

De heer Weterings: Wat mevrouw Woudstra zegt, voorzitter. Citymarketingplan staat in ons coalitieakkoord. Heb ik in principe vier jaar de tijd voor, maar ik ben zo ambitieus dat ik het zo gauw mogelijk wil. Dat masterplan staat er helemaal niet in. Maar dat ben ik ook voor mezelf aan het uitwerken, want ik wil wel stappen gaan maken ook met dingen te gaan herstellen van de afgelopen jaren waar het behoorlijk is verzakt.

De voorzitter: Mevrouw Woudstra, een interruptie is kort.

Mevrouw Woudstra: Ik vroeg naar het budget en waar ik het terug kan vinden. Ik hoor dat ik de budgetten voor komend jaar nog niet terug kan vinden. Mag ook schriftelijk beantwoord als hij dat nu niet kan beantwoorden.

De voorzitter: Dat wordt schriftelijk naar u toegezonden. Wethouder Finke.

De heer Finke: Het is nu 21.30 uur geweest, ik mag vol gaan. Ik heb één vraag gekregen van PRO over kunst en cultuur. Dat is wel een beetje link, want daar kan ik best wel veel over vertellen. Maar een deel zit natuurlijk al in de opdracht zelf aan culturele instellingen ook wel vanuit het verleden. Ontmoeten is iets wat altijd al bij de bibliotheek belegd is, zeker in de afgelopen vijftien jaar. En krijgt er ook een deel voor gefinancierd en dat is eigenlijk waar je wil uitdagen. Hetzelfde geldt voor bijvoorbeeld de Schouwburg en wat zij op de planken brengen ook om maatschappelijke problematiek verder onder de aandacht te brengen en daaromheen vaak te organiseren. Dat is iets wat we volgens mij vooral moeten blijven doorzetten. Zo kan ik ook misschien nog wel wat over Trias en over het museum zeggen en ook over de amateurkunst. Maar het gaat vooral over die onderdelen. De onderdelen waarvan je zegt van, we hebben hier met maatschappelijke problematiek te maken. Of het nu over eenzaamheidsbestrijding gaat, of het nu over andere problematiek gaat. Waar iedereen vanuit zijn eigen professie, want het blijven kunst- en cultuurinstellingen en geen zorginstellingen, aanbod op kunnen maken. En misschien ook nog wat omheen kunnen organiseren, waardoor het nog meer effect voorsorteert. Dat is waar ik concreet aan denk. U heeft in tweede instantie nog gevraagd van, hoe zit dat dan met die subsidieregeling die er nog extra voor is? Het idee is om die inderdaad door te laten lopen. Misschien wel in een wat andere vorm, maar daar kom ik dan in december even op terug en krijgt u een rib over.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Finke. Wethouder Peters, u heeft min twee minuten. Maar ik ken u, u bent kort en bondig altijd.

De heer Peters: Vooruit. Achterstevoren gaan praten, nee, dat doe ik niet. Ik zal het proberen kort en bondig te houden. Eerst de vragen van DENK maar even, want ik vind het eigenlijk wel mooi. U zegt, hoe komt het nu, zijn er ook nog andere, behalve dat er steeds meer vraag is, wetenschappelijke redenen waarom het slecht zou kunnen gaan met de jeugd. Natuurlijk zijn die er. U zei gamen bijvoorbeeld, jongetjes die gamen vaak. Ook nog ’s nachts, dat levert problemen op. Bij meisjes is dat meer social media. Daar is uitdrukkelijk veel onderzoek naar gedaan uiteraard. En ook slaapproblemen bijvoorbeeld door mobiele telefoons of concentratieproblemen. Ik zeg niet dat die dingen niet bestaan, die bestaan wel degelijk. Ik zeg dat in vergelijking met andere landen waar ze exact dezelfde problemen hebben het antwoord hier is, jeugdzorg. Daar hebben ze andere oplossingen voor bedacht of ze accepteren dat als probleem. Het is niet dat ik zeg,

mensen hebben geen problemen. Mensen hebben problemen, maar mijn stelling is, ons antwoord kan niet telkens zorg zijn. Dat is precies ook het antwoord wat ik op de vraag van u daarvoor kan stellen en eigenlijk ook van D66. We hebben hier in dit huis en in alle gemeentehuizen van Nederland ongelooflijk veel geprobeerd om het tij te keren. We hebben bedacht, laten we inderdaad eens een andere manier van financieren proberen in plaats van uurtje factuurtje. Laten we met lumpsum gaan werken of zo. Ik daag u uit om in die hoek te zoeken, verzin een manier van financieren en ik weet binnen een seconde hoe ik er misbruik van kan maken. Daar zit het antwoord gewoon niet. Dat hebben we wel geprobeerd en gedacht, ligt het in de manier van aanbesteden? Meer concurrentie, minder concurrentie. Veel meer aanbieders, nog minder aanbieders. Daar zit het antwoord niet in. Wat wij hier hebben gedaan allemaal is ook vastgesteld door jullie zelf in de, moet ik het goed noemen, en is ook in de Staat van de Rijswijkse Jeugd van het Uitvoeringsprogramma Kostenbeheersing in mei van dit jaar naar jullie toegestuurd. Wat hebben we dan gedaan? Bijvoorbeeld normaliseren, dat hebben we dan gezegd. Vaker nee zeggen. Ook steunstructuren opbouwen. We hebben van alles bedacht. Richtinggevend kader strakker volgen, de POH-Jeugd invoeren, aanscherping van de procedures, controles. Het enige wat we niet gedaan hebben en wat volgens mij de basis van dat alles is, we hebben gewoon niet gekozen voor wat vinden wij jeugdzorg en wat niet? Dat is mijn hele ... We hebben eigenlijk alles gedaan wat maar kan, behalve de basis, namelijk kiezen wat is zorg en wat is niet zorg of waar hebben we het dan voor? Dat is wat mij dan … Dat is waarom ik me dan een beetje ... Als we die keus niet willen maken, houdt alles op. Dat was een beetje wat ik zei.

De voorzitter: Mijnheer Peters, u heeft een interruptie van mevrouw Van de Waart.

Mevrouw Van de Waart: Ik heb gewoon eigenlijk een hele concrete vraag. Maar mijn vraag was, als deze maatregelen allemaal zijn aangekondigd, volgens mij zijn wij niet geïnformeerd als raad hoe dat is gegaan. Ook u geeft aan, er moet nog een grote stap worden gezet. Maar wij zijn geïnteresseerd in de maatregelen die wel zijn genomen en wat voor effect dat heeft gehad en zouden we daarover kunnen worden geïnformeerd?

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van de Waart. Mijnheer Peters, zou u daar antwoord op kunnen geven?

De heer Peters: Ja, dat het ook gebeurd is en dat het ook blijft gebeuren in, zoals we dat noemen, de Tussenstand Uitvoeringsprogramma Kostenbeheersing en de Staat van de Rijswijkse Jeugd. Daar is dat in gebeurd in mei en we blijven dat soort dingen ook natuurlijk monitoren en doen en vertellen wat het is. Alleen ik zal één voorbeeld noemen, als ik zeg, normaliseren, wat we al sinds 2013 aan het zeggen zijn, wat betekent dat dan? Dat betekent voor iedereen gewoon totaal wat anders. Vandaar dat we zeggen, ja hoor, ik wil u heel graag op de hoogte houden. Ik wil u niet overdrijven met monitoren, want het tweede punt wat ik zei is, waarom wordt het zo duur? Omdat we inmiddels van iedere euro dertig cent aan bureaucratie besteden. We kunnen dat ook overdrijven. Maar laat ons goed kijken wat werkt en wat niet en wat zou nog moeten gebeuren. Uiteraard en dat doen we volgens mij ook. Dan bij het antwoord van PRO. Kijk, ik denk, en dan maak ik me toch een heel klein beetje zorgen, dat na het hele betoog van, wij doen eigenlijk alles hebben wij bedacht tot nu toe wat we maar konden bedenken in dit huis en in de regio en in heel Nederland om de zaak te keren, behalve echt kiezen. En dan is wedervraag van PRO, de wethouder die herhaalt de vragen en ik ben wel bang dat straks de jongeren in het rood staan en de gemeente financieel in het groen. Sorry. Ik ben maar bang dat wij in het rood staan en de jongeren nog roder worden. We zullen het … Dit is precies wat ik eigenlijk probeer te beweren, zo zouden we het volgens mij gewoon niet moeten doen. Wat we wel gaan doen, is in januari komt er een aantal maatregelen hier in de nieuwe verordening. Die kunnen we gaan bespreken. We hebben twee bijeenkomsten in januari. Even de datum erbij. Wanneer we met de raad in gesprek gaan over en wat zou dat dan concreet kunnen betekenen? Even de datum. Even zoeken. Ik krijg ook zoveel appjes.

De voorzitter: Is het een idee dat we eerst gaan pauzeren en dat u dan alle antwoorden zoekt?

De heer Peters: Dit antwoord is gewoon twee datums, maakt verder niet uit. Maar dan in januari krijgt u in ieder geval twee bijeenkomsten, 5 januari en 19 januari. We krijgen de nieuwe verordening ook in januari en daarbij betrekken wij ook een stuk rondom preventie. Dat waren volgens mij de vragen rondom jeugd. Dan was er nog een vraag rondom …

De voorzitter: U heeft een interruptie van mijnheer Van Malsen.

De heer Van Malsen: Voorzitter, het spijt me zeer dat we nog verder van deze pauze af komen te staan. Maar de wethouder die doet een beetje badinerend over een beeldspraak die ik gebruikt heb in de eerste termijn. Maar dat doe ik niet zomaar. Kijk, de reden dat we dit doen is juist omdat onze zorgen vrij groot zijn.

De voorzitter: Interruptie, kort alstublieft.

De heer Van Malsen: De vraag was, voorzitter, kan de wethouder dan ook in die data die hij net noemt en de bijeenkomsten die dan georganiseerd worden onze zorgen meenemen en bevestigen dat die ze ook gehoord en begrepen heeft?

De voorzitter: Dank u wel. Zou u daarop kunnen reageren, wethouder Peters?

De heer Peters: Ja, maar natuurlijk. De vraag is van, kunnen we … Hoe kan ik … Ik ga altijd proberen om te zeggen, ik moet zorgen dat de kinderen met de zwaarste problemen het eerste geholpen moeten worden. Is volgens mij de reden dat ik in de politiek ben gegaan, is om dezelfde zorgen. Alleen we zullen wel keuzes moeten maken, natuurlijk. Ik ga ze niet wegnemen, ik ga ze benoemen en we gaan samen nadenken hoe het nog strakker kan. Wat wij wel kunnen doen, is in ieder geval uitleggen waar we al mee bezig waren en vertellen waar we mee bezig zijn rondom preventie. En een pakket maatregelen waar ondertussen uiteraard ook die vernieuwde verordening … Dat wat betreft volgens mij jeugd. D66, ik had de vraag die kwam eigenlijk rondom het taalgebruik. Laten we zeggen, op naar een toekomst waar die beter … Laten we het beter maken en daardoor ook betaalbaar houden. Is dat een tekst die past? Als dat voor de inhoud maar precies hetzelfde betekent, vind ik …

De voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Van de Waart, want u triggert mevrouw Van de Waart.

Mevrouw Van de Waart: Voorzitter, nee, volgens mij had ik het … Was het een vraag van de wethouder, daar geef ik graag antwoord op. Ik denk dat we elkaar daar heel goed in kunnen vinden. Ik viel meer even over het woordgebruik terug naar vroeger, laten we dat vooral niet doen. We gaan niet terug naar vroeger, we gaan vooruit naar de toekomst. Volgens mij kunnen we daar elkaar helemaal in vinden, voorzitter. Wethouder, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Bent u klaar, mijnheer Peters?

De heer Peters: Ja.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam, u heeft een interruptie.

De heer Van Dam: Ik vroeg nog heel specifiek naar wanneer we die ingrijpende veranderingen in ons aanbod van zorg dan ongeveer te zien gaan krijgen?

De voorzitter: Kunt u daar nog antwoord op geven, mijnheer Peters?

De heer Peters: Volgens mij de exacte datum is een vergadering van hier, die heb ik niet. Maar in januari komen wij in ieder geval met een pakket maatregelen en een verordening. Ik heb ook gezegd, we zijn ook bezig met preventie en ook dat raken we daar een stuk bij aan. In januari Q1. En nee, dat is niet een toverstaf waarmee de hele wereld veranderd is in één keer. Geloof dat maar, dat wordt een heel traject en dat wordt met bloed, zweet en tranen langzaam, ik wilde zeggen terug boeren, maar we noemen het vooruit boeren vanaf nu.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Peters. Dan ga ik naar mevrouw Sahin.

Mevrouw Van Schie: Voorzitter, ik had nog een vraagje aan …

Mevrouw Sahin: Volgens mij heb ik geen vraag gehoord, maar wel een bevestiging.

De voorzitter: Sorry, mevrouw Van Schie?

Mevrouw Van Schie: Mijnheer Peters, ik had nog gevraagd, hoe wordt dat tekort in 2026 gedekt in de jeugdzorg?

De heer Peters: Waar dat precies in de begroting staat, dat weet mijn buurman beter. Maar gewoon uit de eigen middelen van de gemeente Rijswijk. Er is niemand die daar bij mijn weten bij gaat ondersteunen. De afgelopen jaren is dat heel regelmatig wel gebeurd, dan kwam er wel weer wat geld vanuit het Rijk. Maar ik lees de kranten, ik verwacht dat nu niet.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Sahin, had u iets voor de tweede termijn?

Mevrouw Sahin: Dank u wel, voorzitter. Er was alleen een vraag naar bevestiging van mevrouw Woudstra om inzichtelijk te maken de grip op externe inhuur in de P&C-cyclus. Dat zullen we zeker blijven doen. Dank.

De voorzitter: Dan ga ik, zoals afgesproken, schorsen voor een kwartier. En dan was ik aan het begin van de vergadering vergeten, we gaan het kort en bondig. Ik wil het volgende agendapunt ook wel echt gewoon kort en bondig en een interruptie is kort en bondig. We moeten ons wel gewoon een beetje aan de vormregels houden met zijn allen. Dank je wel. Vijftien minuten schorsen, 21.56 uur gaan we weer starten.

SCHORSING

6. Raadsvoorstel RV 26 029 - Vaststellen belastingverordeningen 2027

De voorzitter: Als ik dan stilte in de zaal kan krijgen, dan gaan we beginnen met agendapunt 6. Het raadsvoorstel vaststellen belastingverordeningen 2027. Er zijn twee partijen die vooraf vragen hebben ingediend. Dan ga ik naar de fractie van D66. Mevrouw Woudstra, u heeft het woord.

Mevrouw Woudstra: Dank. Dank voor de beantwoording van de vragen, zowel tijdens de tafeltjesavond als schriftelijk. We zien dat er op plekken aardig wat legestarieven met meer dan inflatie omhooggaan, zoals bij het aanvragen van een geregistreerd partnerschap en een huwelijk, bij activiteiten in de leefomgeving, in verband met het verbouwen en over het milieu. En dat op andere plekken gekozen is voor nultarieven, dat hebben we in het verleden ook gedaan. We begrijpen dat daarbij uit wordt gegaan van het uitgangspunt dat

we ons wel houden aan het berekenen van de gemaakte kosten en het bij leges dan doorberekenen van die kosten aan degene die van de gemeente een actie vraagt. Ik zie graag een bevestiging van dit college dat we dat uitgangspunt nog steeds houden, ondanks dat het soms 0 procent, 75 procent of een ander percentage is? Ondanks de gegeven tabellen met vergelijkingen is voor de raad wel moeilijk na te gaan wat de achtergrond is van de gemaakte keuzes, want die zijn voor ons soms niet goed te volgen. Soms zijn er verdubbelingen, soms zijn er andere punten en daar hebben we antwoord op gehad. Soms is er een geheel nieuw tarief. We gaan die antwoorden bespreken in de fractie en komen daar desgevraagd bij de begroting op terug, maar wilden dit alvast meegeven.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Dan had Wij. Rijswijk een vraag ingediend. Mijnheer Van Dam.

De heer Van Dam: Dank voor de hele snelle beantwoording van de vragen en ook een uitgebreide beantwoording. Ik denk dat we best tevreden kunnen zijn over wat hier voorligt. Niet al te gekke wijzigingen volgens mij. De wijzigingen die gebeuren, bijvoorbeeld inderdaad over het trouwen binnen onze gemeente, die zijn best wel goed te volgen. Het is nog steeds niet kostendekkend gemaakt. Ongeveer 87 procent van de kosten worden nu gedekt door het tarief dat we vragen. Ik vind dat nog best wel netjes dat we dat doen als gemeente. En volgens mij, als ik zo het tabelletje zag, zijn we daar nog steeds een van de goedkopere gemeenten in de regio bij. Ik denk dat we daarmee de Rijswijker best wel een dienst doen en tegelijkertijd is het ook wel heel logisch dat we daarmee iets omhooggaan. De rest van de tarieven denk ik dat we ook best wel positief over kunnen zijn. Een daling in de kosten die de Rijswijkers maken voor het leveren van grofvuil, denk ik dat mensen ook best wel blij kunnen zijn. Dat betreft ben ik best wel te spreken over wat hier staat. Ik had nog één vervolgvraag en dat ging over de reclamebelasting. Die werd in de Kadernota 2025 aangekondigd en nu wordt die afgekondigd, als we dat zo zien. Ik vind de onderbouwing daarvoor best logisch. Ik bedoel, als iets gewoon geen winst geeft, dan moet je het ook niet gaan doen. Sterker nog, volgens mij is er een grote kans dat we meer kosten maken met deze belasting, dan dat we er iets aan gaan hebben. Ik vroeg me wel af, logisch dat we nu die conclusie trekken, maar hadden we dat dan in 2025 of 2024 niet ook al kunnen zien aankomen? Want nu is er volgens mij best wel veel werk verzet voor lucht. Dat is mijn enige vraag.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Dam. Dan kijk ik naar PRO Rijswijk. Mevrouw Van Maarseveen, u heeft het woord.

Mevrouw Van Maarseveen: Dank u wel, voorzitter. Er zijn een heleboel vragen al schriftelijk gesteld en schriftelijk beantwoord. En ook al gesteld door D66 en Wij., ik ga even kijken welke vragen ik nog open heb staan. Er is in elk geval gekozen voor een algemene indexatie van 2,1 procent. We vroegen ons af hoe zich dat verhoudt tot de actuele inflatie, waar dat percentage op is gebaseerd? We vroegen ons ook af of u in kaart heeft welke groep huishoudens de grootste stijging van hun gemeentelijke lasten zien? Hebben de stijgende rijkslasten of rijksheffingen invloed op de afvalkosten in de komende jaren? Wat we ook zagen, is dat eigenlijk zo'n beetje alle tarieven worden verhoogd, maar de parkeertarieven niet. Waarom is daarvoor gekozen en heeft het gelijk houden van de parkeertarieven nog financiële gevolgen voor de gemeente? Het grofvuiltarief wordt verlaagd, maar de verwerkingskosten stijgen. We vroegen ons af wat daar de financiële gevolgen van zijn? Wat gaat het ons kosten aan inkomsten? Verwacht u dat de verlaging van het grofvuiltarief zal leiden tot meer gebruik van de ophaaldienst? Toeristenbelasting is ook al gevraagd, huwelijk ook. De grote bouwprojecten gaan meer betalen. Wat voor soort bouwprojecten gaan bijdragen aan de extra opbrengsten die in het raadsvoorstel worden genoemd? Gaat het effect hebben op de bouw- en transformatieprojecten? We zagen dat de zware buitenplanse omgevingsplanactiviteit met vooroverleg, die zijn iets meer dan 5 duizend euro en zonder vooroverleg wordt het 15 duizend euro. We vroegen ons af, wat is het idee achter dat

grote tariefverschil? De uitgebreide procedure voor de … Die vraag is ook al schriftelijk gesteld, die laat ik ook even zitten. Dat was het. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Maarseveen. Dan gaan we naar mevrouw Koegler Böhm van Rijswijks Belang.

Mevrouw Koegler Böhm: Dank u wel, voorzitter. Rijswijks Belang heeft niet echt vragen. We zijn vooral blij met de gemaakte keuzes en de voorliggende belastingverordeningen. Het is ook positief dat het gelukt is om de woonlast voor onze inwoners vrijwel gelijk te houden. Want voor Rijswijks Belang is het simpel, de gemeente moet betaalbaar blijven en de rekening mag niet onnodig bij onze inwoners terechtkomen. In dat kader is het ook goed te zien dat de eigen bijdrage van het grofvuil verlaagd wordt.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar Beter voor Rijswijk, mevrouw Prenger.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. Kort en bondig, ik sluit me volledig aan bij mijn voorganger, mevrouw Koegler.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Prenger. Dan kijk ik naar de Rijswijkse VVD, mijnheer Loof.

De heer Loof: Dank, voorzitter. Niet heel veel inhoudelijke vragen. Twee opmerkingen. Goed om te zien inderdaad dat naar aanleiding van de motie bij het Kaderdebat het tarief voor het ophalen van het grofvuil wordt verlaagd. Dat is heel fijn dat dat is doorgewerkt. En natuurlijk verwijzend naar de rib die we erover hebben gekregen, dat er ook op dit moment geen voorstel voorligt om bijvoorbeeld een reclamebelasting in te voeren. Dat vinden wij als Rijswijkse VVD zeer positief.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik naar het CDA, mevrouw Van Schie.

Mevrouw Van Schie: We hebben geen opmerkingen, mijnheer de voorzitter. Wij vinden het een goed voorstel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik naar mevrouw Fischer of mijnheer Fischer. Mijnheer Ouarraki. Ook niet? Dan gaan we er lekker vlot doorheen. Wethouder, u heeft alle tijd in de eerste termijn. Nee, dat is een grapje.

De heer Van Damme: Dank u wel, voorzitter. Ik heb u ook gehoord in de eerste termijn of vlak voor de schorsing om het kort en bondig te houden. Ik ga dat proberen te doen. Hoewel ik het ook altijd wel graag goed wil uitleggen. Dat vergt soms ook wat tijd, ook voor mij, want ik moet het zelf ook kunnen snappen natuurlijk.

De voorzitter: Daar is zeker een eerste termijn voor.

De heer Van Damme: Inderdaad, even de bevestiging richting D66 over het uitgangspunt van kostendekkendheid. Die kan ik natuurlijk wel bevestigen. Zoveel mogelijk, want voor een aantal dingen hebben we een uitzondering. Bijvoorbeeld terrassen is dat, dat is al jaren zo. Maar ook de afvalstoffenheffing, die is niet helemaal kostendekkend. Want die is, dan weet ik eigenlijk, 92 of 93 procent kostendekkend. Daarin is ook een bewuste keuze gemaakt om die zo laag mogelijk te houden voor de inwoners. Maar die stijgt wel, als gevolg ook van de rijksheffingen, mevrouw Van Maarseveen. De CO2-belasting, om het zo maar … De CO2-heffing, zoals dat heet, voor het verwerken van afval. Ik begrijp ook wel, D66, wat u zegt over de toelichting lastig terug te vinden. Ik heb dit jaar echt wel, hebben wij als college echt geprobeerd ook in het raadsvoorstel die keuzes echt toe te lichten ook of daar een toelichting op te geven. Maar we gaan onze uiterste inspanning

doen om dat volgende jaren nog beter te doen, zodat u daar tijdig ook de verschillen goed toegelicht kan zien. Natuurlijk ben ik ook blij, zijn we als college blij dat we uw amendement van de Kadernota hebben kunnen uitwerken. Het verlagen van het ophalen van grofvuil naar 12.50. Al met al, die verwerkingskosten die vallen laag uit. Ik geloof dat mevrouw … Maar de afvalstoffen stijgt wel, want het komt door die CO2-heffing. Al met al, of die wordt gedempt. Je zou kunnen zeggen, als je naar het totaal van die afvalstoffenheffing kijkt, en ik vergelijk dat nu ook met wat collega's in de regio, omdat ik die ook heel veel spreek in wethoudersoverleg financiën en we hebben het natuurlijk alleen maar over belastingen en over getallen, dan zou je kunnen zeggen dat die verhoging nu van die afvalstoffenheffing beheersbaar is. Maar goed, die kwalificatie laat ik ook geheel aan u. Ik vind, wij vinden het als college tamelijk beheersbaar. Nog steeds geldt dan, het is heel lastig te duiden waar een stijging van een tarief precies terechtkomt, omdat bijvoorbeeld voor huiseigenaren geldt dat dat ook medeafhankelijk is van de stijging van je WOZ-waarde. En wij uitgaan van een totaalopbrengst. Wat wij wel bewust hebben gekozen een aantal jaar geleden en wat wij nu nog steeds hanteren, is dat we een grotere tariefdifferentiatie hebben voor onze bestemmingsheffingen. Zowel voor de afvalstoffenheffing als de rioolheffing tussen eenpersoons-, tweepersoons- en meerpersoonshuishoudens. Heel veel andere gemeenten doen heel vaak eenpersoonshuishoudens of meerpersoons en is de verschillen daartussen minder groot. En wij hebben daar bewust voor gekozen om in ieder geval dat we dachten van, eenpersoonshuishoudens is eerlijker om die wat minder te belasten dan de meerpersoonshuishoudens, want die maken ook meer vuil. Dat was toen de redenering, dat hebben we ook gewoon gehandhaafd. Reclamebelasting, hadden we dat toen niet kunnen weten? Op zich wel. Als we toen dat onderzoek hadden uitgevoerd voordat die Kadernota werd besproken in 2014, hadden we het toen al geweten. Alleen bij die Kadernota was dat een van de uitzoekopties en hebben we dat uitgewerkt. Dat is ook de reden dat ik u die rib heb gestuurd, omdat ik u die hele uitleg daaronder, die onderbouwing niet wilde onthouden. Zijn we er nu achtergekomen, dat is eigenlijk het antwoord, mijnheer Van Dam. Dan de inflatie, hoe kom je nu aan zo'n percentage? We hanteren gewoon de consumentenprijsindex die wordt verstrekt zo maart en dat uitgangspunt is ook in de Kadernota opgenomen. Dientengevolge hebben we dat ook gewoon overgenomen in de begroting. Dan de parkeertarieven, die stijgen dan niet inderdaad. Daar hebben we ook bewust voor gekozen als college. Althans, als voorstel richting uw raad. U kunt daar als raad anders over denken. Maar als je dan zou kijken, als je hier ook het argument kostendekkendheid zou hanteren, dan kan je een boom opzetten welke berekeningen je gaat hanteren voor kostendekkendheid. Maar in totaliteit ontvangen we net wat meer dan de kosten zijn, als je puur op begrotingsbasis kijkt op de jaarrekening. Dat is dan ook de reden om de parkeertarieven niet te gaan verhogen. Volgens mij heb ik de vragen die ik kon beantwoorden allemaal beantwoord. Blijft er denk ik, voorzitter, nog één over voor mijn collega van ruimte.

De voorzitter: Wethouder Finke, toch?

De heer Finke: Dat klopt.

De voorzitter: Ik zie de heer Weterings wijzen, ik denk …

De heer Finke: Dat gaat over de leges en hoe die tot stand zijn gekomen. We hebben dat gelijkgemaakt met de regio. Daarin zagen we dat we vooral voor de grote bouwprojecten aan de lage kant zaten, dat hebben we gelijk willen trekken. Ook omdat we wel zien dat we met stijgende kosten daar te maken hebben. En we eigenlijk dat ook niet een-opeen ten laste willen laten komen van de huiseigenaren die een aanvraag voor een vergunning moeten doen en daar vervolgens dan extra leges voor moeten halen. Ik denk dat we dat beter kunnen verhalen bij de grote ontwikkelaars. Zeker omdat wij daar in de regio echt aan de lage kant zaten. Daarnaast vroeg u nog iets over de 5 duizend, 15 duizend. Ik denk dat dat te maken heeft met de kosten die

gemaakt worden bij de verschillende projecten. Maar daar kom ik even gewoon bij u op terug. Dat laat ik u even weten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan denk ik dat, kijk ik even het college aan, de eerst termijn hier alles is gehad. Dan gaan we even naar mevrouw Van Maarseveen voor uw tweede termijn. Heeft u nog nieuwe ...

Mevrouw Van Maarseveen: Dank u wel, voorzitter. Nog even een korte vraag. Want ik begreep niet helemaal, maar misschien zat ik niet goed te luisteren. De parkeertarieven blijven hetzelfde en dat is kostendekkend zegt u, we ontvangen net wat meer dan de kosten zijn. Maar hoe weet u dat al en hoe kunnen we daar zeker van zijn dat het ons geen geld gaat kosten?

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Maarseveen. Mevrouw Prenger. Mevrouw Van de Waart. Mijnheer Van Dam. Mijnheer ...

De heer Van Damme: Sorry, Van Dam.

De voorzitter: Sorry, u heeft dat als langere naam. Mijnheer Loof. Mevrouw Van Schie. Fischer. Ouarraki. Nee? Er is één vraag. U wel, wethouder Van Damme in tweede termijn.

De heer Van Damme: Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Ze hebben allemaal geluisterd, ze durven niet meer.

De heer Van Damme: Dank u wel …

De voorzitter: Alstublieft, u heeft het woord.

De heer Van Damme: … mevrouw Van Maarseveen voor uw vraag in de tweede termijn. Als u de jaarrekening, de laatste jaarrekening bekijkt, dan ziet u dat de opbrengsten vanuit parkeren hoger zijn dan de lasten. De baten zijn hoger dan de lasten. Niet heel veel hoger. Er is nu geen aanleiding om die tarieven ook te verhogen, we komen niet in de knel met dat we meer aan kosten kwijt zijn, dan dat we ophalen. Tegelijkertijd wilde ik u meegeven dat er naar de kostenberekening van openbare ruimte, daar kan je een boom over opzetten welke kosten je dan gaat meewegen en gaat meenemen. Maar op basis van de jaarrekening constateer ik dat het nu niet het geval is en volgend jaar ook niet. Dank u wel.

De voorzitter: Dan zie ik mevrouw Van Maarseveen niet reageren, die heeft geen interruptie. Dan sluit ik hierbij agendapunt 6 uit mijn hoofd.

7. Sluiting

De voorzitter: En dan gaan we volgende week dinsdag verder over deze begroting. Wens ik iedereen een fijne avond.